ՏԱՐԻ 45ՐԴ ԹԻՒ 291 Կ. ՊՈԼԻՍ, ՄԱՐՏ 28/10 ԱՊՐԻԼ 1902 ՀԻՍԱՐԷՄ 28 ՄԱՐՏ 1318 ՇԻՆԳՇԱԲԹԻ

10 ՓԱՐԱ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ Ի ԷՖԿԻԱՐ

10 ՓԱՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNÈS F. KAÏSÉRIAN
38, Grand' rue de la S. Porte, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՕՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ. որ կ'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պալը Ալի ճասէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50
Գաւառներու համար	108 ղր.	60

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

منظومهٔ افکار
صاحبی و مدیر مسئولی
اوحانس فرید قیصریان
مطبعه و اداره خانه‌سی
باب عالی جواردنده ۳۸ نومرولی داره‌ده مخصوصه

ՄԱՆԶՈՒՄԷ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ

28ՐԴ ԹԻՒԸ
Աշխարհաբար Նարեկի
ԱՅՍՕՐ ՊԻՏԻ ՍՏԱՆԱՔ

ԺՈՂՈՎՐԴ. ԻՄԱՍՏԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՄԵԾ ԴԷՄՔԵՐ

ՍՈԿՐԱՏ

ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՆԴԷՊ ԻՄԱՍՏԱԿՈՒԹԵԱՆ ՈՒ ԲԱՐՈՅ ԱՊԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

Պատմական մեծ դէմքերէն մէկն է Սոկրատ, ինչպէս կ՚իր իմաստասիրական վերանորոգումը՝ մարդկային ընդհանուր մտքի յառաջդիմութեան պատմութեանը մէջ, դարերն ու սերունդները միշտ իրեն երախտապարտ կացուցանող, դժայլեցնող մեծագործութիւններէն մէկը։

Այն դարուն մէջ՝ ուր երեւցաւ Սոկրատ, Յունաստանի բարոյական անկումը կը սկսէր։ Աթէնքը շաղակրատներու, դատարկապորոներու ու վարքով, բարքով ապականեալ մոլիներու քաղաք մը դարձած էր։ Քաղաքակրթութիւնը մեծանոզի ըլլալէ դադրած էր, սեռի նախանձորդութեանց, խեղճերու ատելութեանց փոխուած էր։ Այն ատենուան ժողովուրդը որ ապականած էր, կը կոչէր, կը գտնէր միշտ ապականութեան վարժապետներ, որոնք իրենց վատթար ընթացքով կը շողոքորթէին զայն, կը թթամփոցնէին։

Ընկերական այսպիսի կազմալուծման մը ատեն, հին Յունաստանի մէջ կը վխտային՝ ամէն կողմերէն հոն վազող՝ իշխելու համար ապականեալ մտքերու վրայ՝ այն մարդերը որոնք «սոփեստ» կամ «իմաստակ» կոչուած են. այսինքն չգիտցած, չունեցած իմաստութիւնը ծախող ունայնակոկորդներ, անամիտ ու շաղփաղփ ոգէներ, որոնց երամակին շարունակութիւնը դարերու մէջ եթէ մինչեւ մեզ ու մեր օրերն հասցնենք, գրական իմաստակներու բժժումաւոր ու եղջերաւոր տեսակէն կը գտնենք նմոյշներ մեր գրողներուն մէջ ալ։

Երբ այսպիսի իմաստակներ գրականութեան մէջ մուտ կամ երես գտնեն, ուղղադատութեան, լրջմտութեան ու բարոյականութեան աւերումը կ՚ախտանիշուի։

Ամէն վարժարաններէ կը խուժէին այսպիսի «սոփեստ»գրողներ, որոնց գրած ու առանց դժուարութեան ընդունած անմիտ իմաստակութիւնները հասարակ ժողովուրդին անհակասնալի կը մնային։ Ասոնցմէ մին, Պրոթագորաս, կ՚ըսէ. «Ամէն բան ճշմարիտ է.» ուրիշ մը ալ՝ Կորկիան, «Բան մը ալ ճշմարիտ չէ»։

Երկու բանաձեւեր, որոնք իրարու համարժէք են և երկուքն ալ հաւասարապէս կը յանգին սա եզրակացութեան. «Ըսէ, և ըրէ՛ ինչ որ լաւագոյն կերպով կը ծառայէ անձնական շահուդ, բանիդ եկածին պէս»։ Մտքերու մէջ և գործնական կեանքին տիրող այս հրէշային իմաստակութիւնը խռովեցուց, ըմբոստացուց Սոկրատին աղնիւ սիրտը։

Ամէնէն առաջ արդար զայրոյթն էր որ զինք փիլիսոփայ ըրաւ։ Առաքինութիւնը պաշտպանելու համար էր որ ճշմարտութիւնը փնտռել կը ձեռնարկէր Սոկրատ։ Իր շուրջը չէր տեսներ ոչ ճշմարտութիւն, ո՛չ պարտք, այլ միմիայն խորամանկութիւն ու անբարոյականութիւն, և արդէն դիտութիւնն ալ այդ մեծ իմաստակները խաբելու արհեստ մը ըրած են, ոսկիի գնով ընթերցողին ծախելու համար ագիտութիւնը, մոլութիւնը, անբարոյականութիւնը։

Երբ ընթերցողները կը ներեն որ իմաստակներն այս օրինակ արտառոցութիւններ կ՚ընեն, առանց կարմրելու եւ առանց բողոքելու, բաւական է որ պատահի իմաստասէր մարդ մը — ինչպէս Սոկրատ — որուն բանականութիւնը եւ սիրտը առողջ ու անապական մնացած ըլլայ, մարդ մը որ իր խղճմտանքը մաքուր ու անբիծ պահած ըլլայ, եւ հաւատայ տակաւին առաքինութեան, այսպիսի հոգեկան խէնէլութեանց գրական մտքի ու բարուց այսպիսի ցոփութեան մը ատեն բաւական է, այո՛, որ երեւի այսպիսի առաքինի ու իմաստուն, մեծ մարդ մը։

Սոկրատ եղաւ այն ատեն այս մեծ մարդը, Յունաստանի համար, բայց եղաւ ինչպէս որ կը պատշաճէր ըլլալ Յոյնի մը և Աթենացիի մը համար։

Ատտիկեան այն փափկաճաշակ ու ընտրուած ընկերութիւնը, որ աղուորին սիրահար, գեղարուեստից միրովը վառուած, գեղեցիկ բաները զգալու, բացատրելու համար ծնած, փափկութիւնն իր յետին նրբացումին մէջ զգացող էր, եւ որուն մէջ վերջապէս տակաւին կենդանի մնացած յետին զգացումն էր աղուորին սէրը, և ազնին սոսկումը, թերեւս չախորժէր մտիկ ընելու խոժոռ ու խիստ դէմքով, յիմարի մը պէս խենդ ու խելառ ձեւով քննադատ մը, կոչտ ու բիրտ ձայնով, պոռացող, գոռացող, չեսող, առանց փափկանկատութեան, ճշմարտութիւնը բարձրաձայն ու անվեհեր կերպով քարոզող քննադատ մը, իմաստակները անաչառորէն խարազանող մը որպէս էր Սոկրատ։

Սոկրատ աղէկ ըմբռնած էր այս կէտը, Աթենացիներն իրենց զենքերովը պիտի հարուածէր։ Ինք՝ եղաւ անոնցմէ այնքան նրբամիտ, այնքան աւելի մտացի, այնքան աւելի ծաղրող, աւելի թեթեւ, աւելի խայթող, որ ո՛չ մէկ Աթենացի չկրցաւ իրեն հաւասարիլ իմաստասիրական կուռոն այս գեղեցիկ վրայ։ Սոկրատ քանանստեղծի, ճարտասանի կամ պերճախօսի և գեղարուեստագէտի խանդն ու եռանդն ունէր, Աթենական կամ Ատտիկեան հռչակաւոր ճաշակի փափկութիւնը ունէր, նամանաւանդ Աթենացւոց համար ամէնէ աւելի սիրական ու փնտռուած սրամիտ հեգնութիւնը։ Համանաւանդ անոնց հանած և համակրած այս ծաղրասիրութեան արուեստին կամ չարամիտ հեգնաբանական վարպետութեան կամ արուեստին մէջ ինքն ամենէ աւելի նշանաւորն եղած էր։ Առանց փիլիսոփայական կեղծ ու պատիր առաքինութիւններ ծախելու, առանց իմաստունի ցուցամոլութիւն յայտնելու ըրաւ իր իմացական վերանորոգումը, եւ իր անհունապատիկ գերազանցութեամբ ի գործ դրած ըստ երեւութին՝ թեթեւսօրիկ և սնոտիապաշտ այս ծաղրական իմաստուն կերպերովը կամ միջոցներովն է որ յաջողեցաւ շանթահարել իմաստակները կամ «սոփեստ»ները. իր խօսքերուն ամենասոսկալի նետերովն է որ զանոնք կ՚ըմբերանէ, կը պապանձեցնէ և այն ալ ծիծաղելով՝ խաղ մը խաղալու պէս. բոլոր անոնց մէջ ամենէն աւելի յանկուցիչ, ամենէն աւելի շնորհալի ու պարկեշտ կերպով խօսող մարդու տարմութիւնովը։

Ահա Սոկրատ։

ՄԷՆԱՐՀ

ԳՈՐԾԻ ՄԱՐԴՈՑ

ԱՌԵՐԵՒՈՅԹ ՀԱԿԱՌԱԿՈՒԹԻՒՆ ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ ՄԷՋ

Պատուաւոր, գեղեցիկ և հաճեսա շրջանակի մէջ տեղի ունեցող մրցումը, ո՛չ թէ զիրար անուանարկող՝ այլ զիրար գերազանցելու համար ցոյց տրուած նախանձն ու փափագը վաճառականութեան կեա՛նքն է, հոգի՛ն է։ Առեւտրոյթի հակառակութիւնը, բայց գաղտնի կերպով շահակցութիւնն ու գործակցութիւնը, յաճախ, երկու նման գործով զբաղող վաճառատանց բաղդին համար ալ նպաստաւոր է։ Ասի շատ հաճելի կերպով լուսաբանուած է հետեւեալ մանրավէպին մէջ՝ զոր վաճառական մը իր անձնական փորձառութեամբ գրած է։—«Երբ դեռահաս երիտասարդ մըն էի, կ՚ըսէր ան, գլխարկի առեւտուրի մէջ մտայ։ Լոնտոնի մէջ մթերանոց մը առի, որմէ մինչեւ քառորդ մղոն հեռաւորութեամբ ուրիշ գլխարկի վաճառատուն չկար։ Եւ քանի որ ուրիշ մը չկար, կարծեցի թէ աւելի գործ պիտի ընեմ. սակայն տարեգլխին ցաւով տեսայ թէ ա՛ն ամէնը զոր շահած էի, կրնար իմ միւ առանց աչքիս մէկ անկիւնին մէջ սեղմիլ աչքիս և տեսողութեանս ինաստելու։ Օր մը սակայն, նստայ և ձեռքս ճակտիս դրած պահ մը յուսաբեկ խորհելէ վերջ, թէ դառն ճակատագրի մը վիճակած էի, տղուս ըսի որ քիչ մը ատենի համար բացակայ պիտի գտնուիմ և դո՛ւն ալ նա՛յէ որ կասարեալ աչալրջութեամբ եկող գացող յաճախորդները աչքէ անցնես։ Երբ եկայ վարի շուկան գացի, տեսայ թէ իրարու մօտիկ գլխարկի 2—3 վաճառականներ աղուորիկ առեւտուր մը կ՚ընեն։ Վաճառատուներէն մին մտնելով տեսայ թէ վաճառողը շատախօս մէկն է։ Առաջարկեցի գործակցիլ։ Երկուսնեք հաւանութիւն։ Մեր ապրանքները միացուցինք։ Ասոր վաճառատան ճիշդ դէմը ուրիշ վաճառատուն մըն ալ ինծի համար վարձեցինք։ Իմ մթերանոցիս առջեւ դրսի կողմը՝ կապոյտ, իսկ անորինը կանանչներկ վերարկու մը նկարուած էր։ Շաբթուան առաջին օրը գրեթէ գործ մը չըրի, միայն թէ վաճառատան սեմին քովը նստայ և խոժոռ դէմքով մը և պուստած յօնքերով անքթիթ կը նայէի հանդիպակաց կանանչներկ (վերարկուով) վաճառատան վրայ, և ընկերս, Պէյք, նոյնպէս իր վաճառատան սեմիանները վրայ նստած ինծի կը նայէր։ Երբ ժողովուրդն սկսաւ յաճախել, ես կը վազէի կ՚երթայի կանանչներկ կրպակը, իբրեւ մրցակից, և Պէյք ալ կը վազէր իմ կրպակս նոյնպէս առերեւոյթ հակառակամարտ ոգի մը ցոյց տալով։ Ժողովուրդը, ինչպէս նաեւ բոլո՛ր նորեկ յաճախորդները, անգա՛մ մը այս՝ անգամ մըն ալ այն կողմէն գնելով, վերջապէս մեր հարստութիւնն սկսաւ արագաբար աճիլ, թեւ թռիչ առնել, և քանի մը տասնեակ տարիներ վերջ, երբ իրարմէ բաժնուեցանք, ուրախութեամբ տեսայ թէ հակառակութիւնը, կամ դէթ առերեւոյթ հակառակութիւնը չատո՛նց բաղդս շինած էր։ Ահագին գումարի մը տիրացած էի։»

Ս. Ց. ԴՐԶՐԼԵԱՆ

Նիկոմիդիա

ՎԿԱՅԱԳԻՐ ՊԱՀԱՆՋՈՂ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒՆ

ԲՈՅՑԱՆՑՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Գաւառացի շատ մը ուսուցիչներ՝ բարեմտորէն՝ մեզի կը դիմեն, Ուսուցչական վկայագիր ձեռք բերելու համար մեր միջամտութիւնն ու աջակցութիւնը խնդրելով։

Մինչդամ ընդ միշտ, կը պարտաւորուինք հրապարակով իմացնելու անոնց թէ մենք անձնապէս ո՛ր և է դիւրութիւն չենք կրնար ընծայել Պատրիարքարանէն վկայագիր տրուելու համար, և մեր իրաւասութենէն դուրս է միջամտել Կեդր. Ուսումն. Խորհրդին պաշտօնական գործառնութեանց և վկայագիր տալու իրաւունքին։

Հետեւաբար, աւելորդ՝ յս մասին մեր վրայ յոյս դնել։

Բայց շատերուն դիւրութեան համար, կը փութանք պարզել թէ ի՛նչ եղանակներով կարելի է Ուսուցչական վկայագիր ստանալ Պատրիարքարանէն։

1. Եթէ Ուսուցչական ընտրելին Պոլսոյ մէջ է, ամէն տարի յուլիս և օգոստոս ամիսներուն Ուսումն. Խորհրդէն ընտրուած Քննիչ Յանձնաժողովին «անձամբ» ներկայանալով՝ պահանջուած քննութիւնները կուտայ և, եթէ յաջողի, կը ստանայ իր կարողութեան համապատասխան աստիճանով վկայագիրը։

2. Իսկ եթէ վկայագիր խնդրողուսուցիչը Պոլսէն բացակայ է, այդ պարագային, պէտք է դիմուած չրջանակի Առաջնորդարանին միջոցաւ խնդիրը ներկայացնել կեդր. Ուսումն. Խորհրդին՝ որ, եթէ պատշաճ դատէ, հրահանգ կուտայ Առաջնորդարանին՝ որպէս զի տեղական Ուսումն. Խորհրդին կամ մասնաւոր քննիչներու միջոցաւ թեկնածուին ուսուցչական ձեւը-հաստութիւնը քննէ, ստուգէ և տեղեկագրէ։ Կեդր. Ուսումն. Խորհուրդը, ի հարկին քննութիւնք առարկաներուն վերաբերեալ հարցումներն ալ կը յղէ Առաջնորդարանին։ Ուսուցչական ընտրելիներու քննութեան հրահանգին համեմատ։

Տեղին վրայ կատարուած այս քննութեան Տեղակագիրին հետ՝ միշտ Առաջնորդարանի միջոցաւ, ընտրելին պէտք է ղրկէ. 1. Իր ծննդեան և բարի վարքին վկայագիրը, զոր կը ստորագրէ տաներէցը։ 2. Իր անցեալ պաշտօնավարութեանց համար ընտրելիին ունեցած վկայագիրը՝ պաշտօնավարած դպրոցներուն Հոգաբարձութիւններէն։ 3. Ընտրելիին կողմէ Կեդր. Ուսումն. Խորհրդին ուղղեալ խնդրագիր մը, ուր համառօտ կը ներկայացնէ իր կենսագրութիւնը, յայտնելով թէ ո՞ր դպրոցներու մէջ ուսումն առած է, ե՞րբ չրջանաւարտ եղած է, ինչ ճիւղեր ուսած է և որո՞նց մէջ յաջողակ է, եւն։

Առաջնորդարանին կողմէ այս ամէնը կը ղրկուին Կեդր. Ուսումն. Խորհրդին որ եթէ գոհացուցիչ գտնէ, խնդրուած վկայագիրը կուտայ։

Ինչպէս կը տեսնուի, այս ամէնուն համար ո՛ր և է անհատի միջամտութիւնն աւելորդ է։

Կը յուսանք թէ այս բացատրութիւնները օգտակար կ՚ըլլան պէտք ունեցողներուն, և վերջ կը տրուի անձնական դիմումներու և թախանձանքներու որոնք անօգուտ են։

Օրինապահութեան նախանձախնդիր ըլլալ յանձնարարելի է ամէն պարագայի մէջ։

Ահա «Քաղաքացիական կրթութեան» դաս մը՝ անցողակի, զոր չպիտի գտնէին «Նոր Դպրոց»ի դասընթացքին մէջ։

ՍՄԲԱՏ ԴԱՒԹԵԱՆ

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ՆՈՐ ԹԵՐԹՕՆԸ (72)

ԿՈՐՈՆ

ԺԱՎԷԼ

ՓՈՂՈՑԻՆ ՈՄԻՐԸ

Ֆ.Գ.

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆԸ

Բայց իրիկուն մը, տեսաւ որ պատուհանները լուսաւորուած էին...

Վառ կրակով մը աչքերը փայլիլ սկսան...

—Պէտք է գիտնամ։ ըսաւ։ թէ ինչո՞ւ այսպէս շուտով ետ դարձած է Մարթ...

Անմիջապէս օթէլ մտնելու փափաքը ունեցաւ... բայց խորհեցաւ թէ ասիկա անխորհուրդ բան պիտի ըլլար... պէտք էր նախ ապահով ըլլալ թէ ամուսինն ալ միասին եկած չէր կոմսուհիին հետ...

Հետեւեալ առաւօտ, լուր հարցուց և իմացաւ թէ Մարթ միս մինակ էր...

—Այս իրիկուն, գոռաց... բացատրութիւն մը պիտի ունենամ...

Գիշերը, եկաւ նորէն Մօլիթօր փողոցը և իր տակաւին քովը պահած բանալիներուն շնորհիւ, հասաւ մինչեւ Մարթի սենեակը։

Մանկամարդ կինը պառկեր էր...

Սեղանին վրայ դրուած գիշերային կանթեղ մը սենեակին մէջ տկար լոյս մը կ՚արձակէր...

Մարթ կը քնանար... ու չարթնցաւ երբ Մարսընէ ներս մտաւ...

Կամաց կամաց քալելով... անկողնին մօտեցաւ...

Կանթեղին մօտ, պզտիկ բաց քառթ մը դրուած էր...

Կարդաց հեռագիրը...

«Տիկին,

«Վաղը առաւօ ժամը ինին, պատիւը պիտի ունենամ ձեզի ներկայանալու։»

Ստորագրուած էր. Տէրվալ...

Կատաղութեամբ թուղթը ճմռթկեց և նետեց գետին...

Վայրագ մտածում մը ուղղէն թափ անցաւ...

Նորատի կնոջ քունը խորունկ էր...

Տ. տը Լիւսան որ նոյն իրիկունը հասած էր, շատ յոգնած էր ճամբորդութենէն և կրած յուզումներէն...

Լբրիչ զինքը Գահիրէի մէջ գտեր էր, յաջողեր էր զինքը մինակը տեսնել և անոր պատմեր էր մայր Անթուանի անյայտ ըլլալը...

Նոյնպէս ոստիկանը անոր իմացուցեր էր թէ Տէրվալի գրուած նամակ մը զոր երկրաչափին ստանուն իրեն պիտի յանձնէր, Տէրվալի ձեռքը հասած չէր...

Մէկէն ի մէկ Մարթ սա յայտնութիւնը ղգացեր էր թէ զարհուրելի բան մը տեղի ունեցած էր...

Բօպէրի լրաբերին առջեւ չինքը պատող մտածումներէն բան մը յայտնի ըրած չէր. բայց իր անկայուն առողջութիւնը, Բարիզը, զոր տեսնելու հիւանդութենէն բռնուած էր կ՚ըսէր, պատրուակ բռնելով, իր ամուսինին տկարութենէն անմիջապէս մեկնելու արտօնութիւն առած էր, ֆոտանալով սակայն որ հազիւ երկու շաբաթ Ֆրանսա մնալէն յետոյ նորէն ետ պիտի դառնար...

Ինչ գինով ալ ըլլար, նոյն իսկ աչք առնելով Մարսընէյի վրիժառութեան զոհը ըլլալու վտանգն ալ, պէտք էր կամ մայր Անթուանը գտնել, կամ անոր անյայտ ըլլալուն որոշ լուրը ուսնանալ և փնտռել յանցաւորը...

Սակէ զատ Մարթ ինքնիրեն կ՚ըսէր ալ թէ կատարելու պարտականութիւն մըն ալ ունէր...

Լբրիչի բոլոր ըսածներէն իրաւամբ կը հետեւցնէր թէ մէկ վայրկեանէ միւսը տօքթօրը կրնար իմանալ երիտասարդին ֆեռնարկած խուզարկութիւնը և Մարթ գիտէր թէ ատիկա արգիլելու համար նոյն իսկ նոր ոճիր մը գործելու կարող մարդն էր ան...

Եւ իր մօրը իրեն կտակած գաղտնի յիշատակագիրը Տէրվալի յանձնելու համար էր որ Տ. տը Լիւսան Բարիզ եկեր էր, զոհուելու պատրաստ, այդ աւազակին մէկ նոր չարագործութիւնը արգիլելու, այդ աւազակին, որուն, դժբաղդութիւնը ուզեր էր որ սիրուհին ըլլար...

Լբրիչ, Բարիզ եկածին պէս, Տէրվալի տունը գացեր էր. բայց երկրաչափը, զինքը խռովող դէպ գաղափարները ցրուելու համար, քանի մը օրուան համար Լուարէ գացեր էր։

Օրլէան գացեր էր, ուզելով ապրիլ նորէն քանի մը օր այս խաղաղ ու հանդարտեցնող միջոցին մէջ ուր իր մանկութիւնը անցուցած էր...

Հրահանգ տուած էր իր սենեկապանին որ նոր բան մը պատահածին պէս հեռագիրով իրեն իմաց տար...

Այս պարագային չնորհիւ էր որ տօքթօրը երկրաչափէն առաջ կրցեր էր Մարթի տունը մտնել...

Բօպէրի քառթը կարդալէ յառաջ եկած բարկութեան չարժումէն յետոյ, Մարսընէ խորհեր էր... կը հասկնար թէ ընդհանրապէս բաղդը օգներ էր իրեն, քանի որ թոյլ կուտար որ առաջին անգամ ինքը դար կոմսուհիին տունը։

Ու իր մէջը եռացող բարկութիւնը զսպելէն յետոյ ժպտուն դէմք մը առաւ։

Անմիջապէս, երկվայրկենական կերպով կացութիւնը քններ ու ինքնիրեն ըսեր էր որ յաղթելու միակ միջոցը անցած գացած անուշ օրերուն յիշատակին կոչումն ընելը պիտի ըլլար...

Իր ծրագիրը այս կերպ հաշուելէն յետոյ, լաւ մը մօտեցաւ անկողնին և ձեռքը դրաւ քնացող կնոջ թեւին վրայ...

Այս ձեռքի հպումէն, տիկին տը Լիւսան աչքերը բացաւ և նշմարեց առջեւը Մարսընէի ժպտուն դէմքը։

Մանկամարդ կինը այն ատիճան զարհուրած էր որ չկրցաւ ոչ իսկ աղաղակ մը արձակել...

—Չէիք սպասեր ինձի, չէ՞, ըսաւ Մարսընէ...

—Դո՜ւք... դուք հո՛ս... ինչ կ՚ուզէք ինձմէ...

—Բացատրութեան մէկ բառ մը միայն, սիրելի բարեկամուհիս... սա մինակ կ՚ուզեմ գիտնալ թէ ինչո՞ւ համար այսպէս մէկէն ի մէկ Բարիզ դարձաք և թէ ինչո՞ւ ժամադրութիւններ կու տաք Գ. Տէրվալի...

Մարթ լաւ մը շտկուեցաւ...

(Շարունակելի)

ԱՄԵՐԻԳԱՅԱՆ ՄԷՔԹՈՒՊ

Պ-Ռ-Ի-Ն պ-Ն-Ե-ա է-ղ-Ի-Ն-Ի պ-ռ-ա-Ն-Ն
ղ-Ի-Ն-Ի-ք-Ի-Ի-ր է-ա-Ն-Ի-ա-ր-ը վ-Ի Մ-Ի-մ-ա է-ը
Մ-ա-ր-ա-ա-Ի Շ-Ա-Ն-Ի-ա-Ի Ռ-Ի-մ-պ-ա
օ-ա-Ն-ա-Ն-ա Պ-ա-պ-ա-ա ե-Ի-մ-Ի ե-օ-Ի-Ի

Սօն սթաթիսթիգէրէ նազարէն, պիւթիւն տիւնա իւզէրինէ պուլուն-նան տէմիր եօլլարընը պէշտէ իքի գրսմը մէմալիքը Միւսթէմիական Ամերիգատա պուլունուեօր. պու եօլլարտա իսթիխտամ օլունան իշճիլէրին մըգատ-ը պիր միլիօն բատատէսինէտ տիր։ Քիւրբէի արգտա պու թարիխէ գատար ինչա օլունմուշ օլան տէմիր եօլլար՝ 484,378 միլ թուլինէտ օլուպ, պունուն 199,378 միլի՝ Միւսթէմիական Ամերիգատա ինչա օլունմուշ տըր քի, պու խաթիլար՝ Նիւ-Եօրգ չէհրինտէն Սան Ֆրանսիսգօյա գատար չիքիթ խաթթ-ը օլարագ, 33 տէմիր եօլունա վէ եա-խուտ քիւրբէի արգը էթրաքընը սէ-քիպ տէֆա տօլաշան պիր խաթթա միւսավի տիր։

Տիւնեատա պուլունան աէմիր
եօլլարը ճէտվէլի

Միւսթէմիական Ամերիգատա 199,378, Ավստրիատա 31,934, Ռուսիատա 29,894 Ֆրանսատա 26,613, Հինտիսթանտա 25,035, Ավսթրիա-Մաճարիսթանտա 22,919, Ինկիլիթէրա վէ Իրլանտատա 21,700, Դանատատա 17,657, Ավստրալիատա 15,266, Արժանթինտէ 15,419, Իթալիատա 9810, Պրազիլիատա 8718, Սպանիատա 8200 միլ։

Պու եօլլարընն պէտեիւք գրսմը՝ կէ-չէն 50 սէնէ զարքընտա թէմտիտ օ-լունմուշ տըր։ 1850 թարիխինտէ, Միւսթէմիական Ամերիգատա անճագ օն պին միլ գատար տէմիր եօլու պուլու-նուեօր իտի։ 1870 թարիխինտէ 50,000 միլէ պալիզ օլատու։ 1890տան 1900 թա-րիխինտէ գատար Ամերիգատա 28,000 միլ տէմիր եօլու տահա եաբըլտը։ 1887 թարիխինտէ պու եօլլարընն նագլ իթ-տիեի ինսանլարընն մըգտարը՝ 420,000,000 1890տա 520,000,000, 1895տէ 529 մի-լիօն, 1900 թարիխինտէ 584,000,000 իտի։

Ամերիգատա պուլունան 199,378 միլ տէմիր եօլլարը իւզէրինտէ նագլ օլունան էշնա՝ 188կտէ 39,000,000,000 1887տէ 61,000,000,000, 1890տա 79,000,000,000, 1895տէ 88,000,000,000 վէ 1900տէ 141,000,000,000 թօնէլա-թօեա պալիզ օլմուշ տըր։

Ամերիգատա տէմիր եօլլարընն արթ-մասըյլա նագլիյէտ իւմրէթլէրի տախի սէնէ պէ սէնէ թէնզիլ օլունմուշ տըր։ 1882 սէնէսինտէ հէր միլ էջ թօնէլաթօ պաշընա 1 տօլար 24 սէնթ, 1887տէ 1 տօլար 3 սէնթ, 1890տա 80 սէնթ, 1897 վէ 1900 սէնէլէրինտէ 75 սէնթ իւմրէթ ալընը քի, չու հալ՝ տէմիր եօլլարընն արթմասըյլա ,թիճարէթին թէ-րագզըընա սէպէպ օլատու։

Եարամ միլիօն միլէ եագընն օլան մէզքիւր եօլլարընն պէտեիւք գրսմը՝ մէնսուպ օլտուղը տէվլէթլէր թարա-ֆընտան իտարէ օլունմագտա տըր։ Ամանիատա պուլունան տէմիր եօլ-լարընընն օնտա տօգուղը՝ Ռուսիատա օլան տէմիր եօլլարընն իւշտէ իքիսի՝ Ավստրիա-Մաճարիսթան տէմիր եօլա-ընընն եարբսը՝ հիւքիւմէթ թարաֆըն-տան իշլէտիլմէքտէ տիր։ Ֆրանսատա պուլունան տէմիր եօլլարընն պէտեիւք գրսմը տախի իւէրիսէ հիւքիւմէթ ի-տարէսինտէ կէշէնէք տիր։

Իթալիատա պուլունան պիթիւն տէմիր եօլլարը՝ սայքի հիւքիւմէթին մալի օլմուշ իսէ տէ, գումքանիալար իսթիճար իլէ իշլէթմէքտէ տիրլէր։

Պաղատատա տէմիր եօլու խըթամ պու-լատուգտան սօնրա, մէմալիքը Շահանէ Ասիանընն պիր Ամերիգասը հիւքմիւնի իհրազ իտէպիլէճէք տիր։ Մէզքիւր եօլլար եաբըլտըգտան սօնրա, էն միւ-հիմմ մէսելէ քէնտի մէմալիքիմիզին թիճարէթինտէն քէնտիմիզ խաթիքատէ իտուպ, քեարլարը էվրօբալիլարա եէ-տիրմէմէք էսպապընը հասըլ իթմէք տիր։ Էվրօբալիլար վէ Ամերիգալիլար նէ գատար զէնկին օլալար, եինէ տօյմազլար։

Պու կիւն էվրօբա վէ Ամերիգալիլարընն պէտեիւք գրսմարընն թիճարէթլէ-րի էն զիեատէ Ասիատան տըր։

Տէմիր եօլունընն կէչէճէեի գրթա-լարընն արազիսինտէ հէր նէվի մահուս-լաթ վէ էզճիւմէվ զէյթուն վէ զէյթուն եաղը վէ բանճար վէ շէքէր գամըշը եէթիշտիրիլմէսի վէ պէտեիւք շէքէր ֆապրիգալարը թէէսիսի վէ իքէք մահ-սուլաթընը չիմտիքինտէ տահա զիեատէ իլէրիլէթիլմէսի վէ ափիոն եէթիշտի-լէն մահէլլէրտէ քիւլլիյէթլի ափիոն եէթիշտիրիլմէսի վէ օրմանլարտան հէր նէվի քէրասթէլէր չըգարարագ, էվրօ-բաեա սաթըլմասը վէ պիր չօգ շէհր-լէրտէ խալը տէսթիկեահլարը գուրա-բագ քիացաեա քիւլլիյէթլի խալը չը-գարըլմասը վէ ճինս հայվանաթ եէ-թիշտիրէրէք, բիացաեա հէր ճինս հայ-վան թէտարիքի վէ թիֆթիք քէշիլէրի-նէն վէ տէվլէտլէրին վէ թիյլերինին թի-ճարէթլէրինէ բէվանմ վէրիլմէսի վէ բա-մուգ զըրաաթընա միւսաիա արազլըտէ էն լազըմ օլան վէ հէր վագթի բարա իսէպլիլէն բամուգ մահուլունընն վէ թիւթիւն, սապոն, չարապ, ինճիր, տարը, բիրինճ, բաթաթէս, սօղան-պալ, բօրթուգալ, եումուրթա, ճէհրի վէ պունա միւմասիլ վէ մէմալիքիմիզ-տէ գօլայճա հասըլ օլանաղ մահուս-լաթընն մէպզուլէն եէթիշտիրիլէրէք, միւշթերիի թապիիլէրի պուլունան էվ-բօլա վէ Ամերիգաեա սաթըլմասը վէ մահուսլաթընն անլար մարիֆէթիյլէ հա-սըլ օլմասընա մէյտան վերիլմէմսի էլ-զէմ տիր։ Տէրսատէթէտէ պէօեիւք պիր սէրկիի ումումի քիւշատը մէմալիքիմիզ թիճարէթ վէ զը-բաաթը վէ սանաեիի իչուն, պիր ֆիւք-բը մահսուս հասըլ իթտիրէճէրինէն թիճարէթիմիզին թէվէսսիւնէ խըտ-մէթ իտէր իթիգատընտաեզ։

Պ. Ս. ՈՒՐՖԱԼԵԱՆ

ԽԱՐԻՃԻՅԵԼ

ԱԼՄԱՆԻԱՆԸՆ ՏԱՖԻԼԻ ԱՀՎԱԼԸ. —Դօնթ Բօզատօվքի՝ էֆրէնճի ապրի-լին 1էնտէ Վիւրթէմպէրկգալիյէթինին մէրքէզի պուլունան Սթիթկար շէհրի-նէ վասըլ օլմուշ վէ էօյլէտէն սօնրա, վիւքէյատան պիր գաչ քիշիի զիեա-բէթ իթմիշ տիր։ Վիւրթէնպուրկ պաշ վէ-քիի իլէ տախիլյէտ վէ մալիյէ նազըրլարը վէ միւշարիլէյ Բօզատօվա-քի արաբընտա պիր գօնֆէրանս ագա իտիրուպ, պիր գաչ սաաթ կիւմրիւկ թարիֆէսի վէ Ամանիա իմբէրաթօր-լուղունընն մալիյէտ ումուրունընն ըստ-ը միւզաքէրէ իտիլմիշ տիր։ Բրուսիա սէֆարէթխանէսինտէ գօնթ Բօզատօվա-քինին շէրէֆինէ վէրիլէն զըեաֆէթտէ, Վիւրթէնպէրկ իարիճիյէտ վէ տախի-լիյէտ վէ մալիյէտ նազըրլարը իլէ, պաշ վէքիի վէ Վիւրթէնպէրկ գրալը հազ-րէթլէրէրինին սէր եավերի վէ Վիւրթէն-պէրկին պիր չօգ պէտեիւք մէմուրու-լարը հազը պուլունմուշ տըր։

ԻՆԿԻԼԻԹԷՐԱ ԳՐԱԼԸՆԸՆ ԹԷԹԷՎ-ԻԻՃ ՄԷՐԱՍԻՄԻ.—Ինկիլիթէրա գբ-ըալընընն թէթէվվիւհի մէրասիմինտէ Հապէշխանան իմբէրաթօրը նամընա Բաա Մաքօնէն հազը պուլունճագ տըր։

ՏԱՆԸՄԱՐԳԱՆԸՆ ԷՍՊԱՊԸ ԹԷ-ՏԱՖԻԻ.—Տանըմարգա գրալը՝ Տանը-մարգանընն էսպապը թէտաֆիինի թէ-զէքքիւր իչուն թէշքիլի գարարլաշը-ըրլան գօմհարօնընն ըրեաեթինէ բար-լամէնթօ ըէխսի Մ. Թրէրի թաեին իթ-տիեի կիպի, գօնթրամիրալ Դանտէլի։ պահրիյէտ միրալյալարընտան Ըրեօլմ վէ էրքեանը հարպ միրալյալարընտան Ռիւնէլի վէ թօքը եիւզպաշընը Նիլ-սէնի աղա թաեին իթմիշ տիր։

ՍՐՊԻՍԹԱՆ ՄԱԼԻՅԵԼ ՆԱԶԸՐԸ. —Թօքմիտէր Բարգտա, Մօնագատա օլ-տուղը կիպի պիր ումումի գուամբրատա-նէ այըլմասը հագգընտա թէրթիպ իթ-տիեի լաեիհա գապուլ օլունմատըղնը-տան, մալիյէտ նազըրը իսթիֆա իթմիշ տիր։

ՐՈՒՍԻԱՏԱ ԴԱՀԻ.—Ուրալ տաղ-լարը հավալիսի իլէ Գաղան էեալէ-թինէն վարիտ օլան խատէրլէրէ նա-զարէն, գահզէտէկան մէեանընտա Մագրպիթ իլէթի պաշ կէօսթէրմիշ տիր։ Պունունլա պէրապէր մէզքիւր իլէթ՝ Գաղան էեալէթի տախիլինտէ խաֆիֆ սուրէթտէ հիւքմ սիւրմէքտէ տիր։

ՍՐՊԻՍԹԱՆ ՕՐՏՈՒՍԸ.—Սուլէ զէ-մանընտա Սրբպիսթան օրտուսունընն 12 քիշիտէն 17,500 քիշիեէ իպլազը իչուն, Մգուչինա՝ հիւքիւմէթ լազըմ կէլէն գրէտինին աչըլմասընա գարար վէրմիշ տիր։

ՐՈՒՍԻԱՏԱ ԼԷՀԼԷՐ.—Վիլնա եպ-սկոպոսը Ալսա՝ Լէհ թալէպէսինէ Ռուս մէքթէպինէ կիթմէմէլերի եօլընտա թէշվիգաթտա պուլունմուշ օլտուղընտա-տա, Ռուսիա հիւքիւմէթի թարա-ֆընտան թարա իտիլմիշ տիր։ Պու պապտա Վատիկանա վուգու պուլան իշարաթտա, հիչ պիր թաֆսիլաթ վէ-բիլմեեուպ, սատէէ եպիսկոպոսն պունտան սօնրա Վիլնաեա ավտէթ իթմէմէսի լիւզումը պիլտիրիլմիշ տիր։

ՖՐԱՆՍԱ ՄԷՊՈՒՍՍԱՆ ՄԷՃԼԻՍԻ.—Սապզգ մէպուսան մէճլիսի ազասընտան 52 ազա՝ պիր տահա իսթիֆապ օլունմամաղա գարար վէրմիշլէր տիր։ Տիկէր ճիհէթտէն 9 մէպուս վէֆաթ վէ եա իսթիֆա իթմիշ պուլունտու-ղընտան՝ մէճլիստէ հէր հալտէ, 61ճէնի ազա պուլունճագ տըր։

ՐՈՒՍԻԱ ՎԷ ՄԱՆՉՈՒՐԻԱ.—Էվ-վէլքի կիւնքի նիւսխէմիզտէ Ռուսիա-նընն Մանչուրի գրթասընտան չէքիլ-ճէեինի պէեան իթմիշ իտի։ Պու սէ-ֆէր՝ Զին հիւքիւմէթի՝ Մանչուրիա-նընն թախլիյէսի հագգընտա ալագա-տար տեվլեթլերէ եանի Ամերիգաեա՝ Ինկիլիթերաեա վէ Ճաբոնիաեա կէօն-տէրտիեի նօթալարտա, պու պապտէ Ռուսիա հիւքիւմէթի իլէ ագա օլունան մուգավէլէնամէնին պէշ մուհիմ չարթլարընը թատատ իթմիշ տիր։ Պունլար պէր վէճհի աթի տիր։ 1. Մանչուրիա գրթասը՝ Զինին միւթէմմիմ գըսմլարընտան տըր։ 2. Ռուս ասքէրի՝ իւշ սէնէ եէրինէ 18 այ զարքընտա Մանչուրիատն չէքէլէճէք տիր։ 3. Ռուս ասքէրինին չէքիլմէսինտէն սօնրա, Զին հիւքիւմէթի՝ Մանչուրիատա իսթէտիեի գատար ասքէր պուլունտուրապիլիր։ 4. Թօք իսթիմալ իթմէմէք չարթը լազվ օլունմուշ տըր։ Էսկի մուգավէ-լէնամէ մուճիպինճէ՝ Զին հիւքիւմէթի՝ Լիաօ սուեը իւզէրինտէ պիր քէօրրիւ եաբամաեաճագտը իսէ տէ, չիմտի պու խուսուստա տախի սէրպէսթ տիր։

ԱՎՍԹՐԻԱ իլէ Մաճարիսթան ա-բասընտա կէօմրիւկ մէսելէսի հէնուզ հալլ օլունմամըշ տըր։ Իքի պաշ վէ-քիլ, Մ. Բէօրպէր իլէ Մ. Քօլօման Սէլ պէյնլէրինտէ իթիլաֆ հասըլ իթ-մէմիշլէր, վէ պիր բիվանէթէ կէօրէ, պու պապտէ թէշէպպիւս իթտիքլերի միւղաքբաթը տախի գաթ իթմիշլէր տիր։ Մամաֆիհ նէթիճէտէ, Մաճար-լարընն սէօզի օլաճաղը շիւպհէսիզ տիր, զիրա օնլար՝ չիմտիեէ գատար իսթէ-տիքլերինին պահտէ 999ընա նաիլ օլմուշ-լար տըր։ Ֆիլհագգա, Ավսթրիա բար-լամէնթօսընն գարըշգա ահվալը՝ Ա-վըսՁրիա գապինէսի իչուն պէտեիւք պիր զաաֆա մէյտան վերմէք տիր։

ԱՄԵՐԻԳԱՅԱՏԱ ՊԻՐ ԻՆԿԻԼԻԶ ՕՐ-ՏՈՒԿԵԱՀԸ.—Ճէմահիրը Միւթթէֆի-գատան չիմտիէ գատար Ինկիլիզէրէ իմտատ իթմէք լազրէ հէնուպի Աֆրի-գաեա 42,000 քշի կիտուպ կիթմէ-տիեինի թահգզ իչուն, Վաշինկթոնա-տա պիր գօմիսիոն թէշքիլ օլունմուշ տըր։

ՍԷՍԻԼ ՐՕՏՍԸՆ ՎԱՍԸՅԵԼԷԹԻ.—Էվվէլճէ Սէսիլ Բոտսընն վասըյեէթի 12—15 միլիօն ինկիլիզ լիրասը օլա-րագ կէօսթէրիլմիշ իտի իսէ տէ, սօն տէֆա վուգու պուլան գաթի պէեան-նաթ իւզէրինէ, պունընն 6 միլիօն ին-կիլիզ լիրասը օլտուղու անլաշըլմըշ տըր, պու վասիյեէթնամէտէ 1899 սէ-նէսի յուլիս 1 թարիխի եաղըլմըշ տըր։ Մէզքիւր վասիյեէթնամէ մուճիպինճէ Բոտս Մաթօքօ թէբէսինտէ տէֆն օ-լունմաղը արզու իթտիրի կիպի, իս-թիգպալտա թէշքիլ օլունճագ ճէ-նուպի Աֆրիգա հիւքիւմաթը միւճթէ-միաը ազասընընն իչտէ իքիսի թա-բաֆընտան համիյէթի թաստիգ օ-լունան զաթլար տախի օմահեզլէ տէֆն իսիլէճէք տիր։ Սէսիլ Բոտս՝ պու մէվ-գըբն հիւսնը մուճաֆազասը իչուն սէ-նէվվի 4,000 լիրալըգ պիր վարիտաթ թախսիս իտիեօր։ Ինանկա գրթա-սընտա՝ Բոտսընն արազիսինտէ (Բոտէ-զիատա) պիր գօլէժ թէէսիս իթմէք իչուն սէնէվի 2,000 լիրա հասըլաթ կէթիրիր ազարաթ թախսիս իթ-միշ տիր։ Օքսֆօրտ տաիլիթիւնունընն Օրիել չիւպէսինէ (Բոտս օրատա թահ-սիլ իթմիշ տիր) 100,000 լիրա թէրք իթմիշ տիր։ 60 գատար թալէպէ իչ սէնէ ալէտտէվամ Օքսֆօրտ տաիլ-ֆիհունընընտա մէճճանէն թահսիլ իտէ-ճէքլեր տիր, վէ սէնէվի իչէր եիւզ լիրա իանէ ալաճագլար տըր։ 15 Ալ-ման թալէպէսի տախի իչ սէնէ միւտ-տէթ սէնէվի 250 լիրա իանէ ալարագ Օքսֆօրտատա թահսիլ իտէճէքլեր տիր։ Մ. Աէսիլ Բոտս՝ ինթիհապ օլունա-ճագ թալէպէնին հէր հալտէ ալալագ սահիպ, զայեուր, ճէսուր վէ մէրա օլմասընը թավսիյէ իտիեօր։

ԱՎՍԹՐԻԱ հիւքիւմէթի՝ եագընտա Պոլիվիա, Շիլի վէ Բէրուտաքի թէ-պասընը ումուրընը թէվվիյէ իթ-մէք իւզրէ, Սանթիեակո տը Շիլիտէ պիր սէֆարէթ իտատա իտէճէք, վէ լազըմ կէլէն թախսիսաթը 1903 պիւտ-ճէսինէ զամմ էյլեեէճէք տիր։

ԱԼՄԱՆԻԱՏԱ ինչասը միւթասավ-վէր օլան սօն սիսթեմ զըրնը կէմիլէր՝ Ալմանիա պահրիյէսինին էն գուվվէթլի վէ էն պէտեիւք կէմիլէրի տիմէք օլաճագ վէ պունլարընն պէհէրի՝ 13,000 թօնօ համմընտա պուլունճագ տըր։ Շիմտիեէ գատար Ալմանիա պահրիյ-եէսինին էն պէտեիւք զըրնը օլան «Վաթէն» 12,000, վէ «Գայզէր» 11,150 թօնօ համմընտա իտիլէր։ Մէզքիւր կէմիլէրին թօքլարը տախի էն պէտեիւք չաբտա օլաճագ տըր։ համմը իսթիապ-լէրինին արթմասընա բաղմէն, «Իմբէ-բաթօր Վիլհելմ» գանալընտան կէէ-պիլէճէքլեր, վէ տիկէր պէտեիւք կէ-միլէրտէն պէհէրինին մէճմուը թահ-ֆէսի 650 քիշիտէն իպարէթ օլտուղը հալտէ, պունլարընն միւէթթեպաթը 850 քիշի օլաճագ տըր։ պու սէնէ պունլարտան ատէօրթ տանէսի ինչա իտիլէճէք տիր։

ՐՈՒՍԻԱ նաֆիա նազըրը՝ պու սէ-նէ Նէվա գանալընը Նէվա նէհրի տէ-րինլիի տէրէճէսինտէ թամիգ իթմէք իւզրէ թէչէպպիսաթտա պուլունա-ճագ տըր։ պու սուրէթլէ կէմիլէր՝ Վօլկա նէհրի մէնպարնա գատար կի-տէպիլէճէքլեր տիր։ Բէթէրսպուրկ իլէ 150 վէրսթ մէսաֆէտէ պուլունան Նօ-վօ Լատօկա չէհրի պէյնինտէ միւվա-բէտաթ վէ միւրասէլաթ թանզիմ ի-տիլտիեի հալտէ, Լատօկա վէ Օնէկա կէօլլերի հավզասընտա պուլունան զէն-կին մատեիլէրտէն բէք զիեատէ իս-թիֆատէ իտիլէճէք տիր։

ԻՆԿԻԼԻԹԷՐԱՆԸՆ Վ.ԻՆԿԷՕՆ չէհրի գատար հավա կազը էն ուճուզ չէհր եօգ տըր։ պուրատա հավա կազընընն 1,000 գատէմ միւքեաապը 1 շիլինէ եանի պիր մէթրօ միւքեաապը 0,44 սանթիմէ տիր։ պու գատար ուճուզ օլմասընա սէպէպ, մէզքիւր չէհրտէքի քէօմիւր մատէնլէրինին չօգլուղը տըր։

ԵԷՆԻ ՊԻՐ ՊԱԼՕՆ.—Ինկիլիթէրա հարպիյէ նէզարէթի՝ 7 քիշիեի ալապի-լէճէք պիր նէվի պալօն իճատ իտէն տօքթօր Պարթօն նամ զաթա պու պա-լօնտան պիր ատէտ սիքարըշ իթմիշ տիր։

ՊԱՀՐԻՅԵԼ ՕԹՕՄՕՊԻԼԻ.—Պահ-րիյէ ինչաաթ վէ սիլահ ֆապրիգա-թէօրլարընտան Վիքքէրսընը վէ Մագ-սիմ թարաֆլարընտան ինչա իտիլէն օթօմօպիլ՝ Ինկիլիթէրա հարպիյէ նէ-զարէթի մէմուրլարը թարաֆընտան մուճեպէէ իտիլմիշ տիր։

Պու օթօմօպիլ՝ պիր մաքինալը, պիր Մագսիմ վէ տիկէր իքի գրթա քիչիւք չաբտա 4 թօքլա միւճէհհէզ տիր։ Պու «գարա զըրէլըբ» պաչընա ահիլ մուհաֆազասընա թախսիս իտիլ-միշ իսէտէ, զաեէթ գօլայլըգլա հարէ-քէթ իսէպիլմէք խասսասընը հալ օլ-տուղունտան, օրտուլարա տախի գա-պուլ իտիլէպիլէճէք տիր։

ՔԻՆՏԻ ՔԻՆՏԻՆԻ ԱՍԱՆ ՁՕՃՈՒԴ.—Ֆրանսատա Սէն Ժիւլիէն չէհրինտէ չիթթի մ. Մէրլինէնին 8 եաշընտաքի չօճուղը՝ բէտէր վէ վալիտէսի խանէտ պուլունմատըգլարը պիր սըրատա թա-վանտան քէնտինի ասարագ ինթիհար իթմիշ տիր։

ԱԼՄԱՆԻԱ վէ ՐՈՒՍ ԹԱԼԷՊԼԻՍԻ.—Պիր չօգ Բուս թալէպէսի՝ զապթա մէէմուրլարը թարաֆընտան Բրուսիա-տան իխրաճ իտիլտիլէր։

ՐՈՒՄԱՆԻԱ ԱՀՎԱԼԸ.—Ռումանիա հիւքիւմէթի թարաֆընտան էճնէպիլէր հագգընտա նէչր օլունան նըզամնամէ-լէր էն զիեատէ Մուսէվիլէր իւզէրինտէ թէէսիր իթմիշ օլտուղունտան, պունլար՝ էսկիսինտէն տահա զիեատէ հիճ-րէթէ պաչլամըշլար տըր։ Պունընն իւ-զէրինէ, Ռումանիա հիւքիւմէթի՝ պու հիճրէթի թէչվիգ իտէնլէր հագգընտա լազըմ կէլէն թէտպիրլերի իթթիխազ իթմէք իւզրէ, բօլիս մէէմուրլարընա չիտտէթլի էմրլեր վէրմիշ տիր։ Պու-նընա պէրապէր Մուսէվիլէր հիճրէթ-տէն վազ կէչմիեօրլար։ Պաքօ չէհրին-տէ պուլունանլար՝ բէք զիեատէ ֆա-գիր օլտուգլարընտան, եէօրիւեէրէք հիճրէթ իտիեօրլար։ Մուսէվի ամէլէլէր իճթիտա իտէրէք, Ամերիգաեա վէ Ավսթրալիաեա հիճրէթէ գարար վէր-միշլէր տիր։ Պու գարար իթթիխազ օլտուղունտան, 70 մուսէվի ամէլէ Ամերիգաեա հիճրէթ իթ-մէք իւզրէ եաշտան հարէքէթ իթմիշ տիր։

ՏՐԷՑԴՈՒՑԼ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ.—Տրէյգուլտա զուհուր իտէն մուհարէպէ հագգընտա, էվվէլճէ թէլէկրաֆ հա-վատիսի օլարագ պիր նէպզէ թաֆսի-լաթ վէրիլմիշ իտի։

Պօէրլերին հալընտան խապէր ալ-մագ իւզրէ Հարթ սուեը իսթիգամէ-թինէ տօզրու կէօնտէրիլէն ժէնէրալ Վալթեր Բիչնէր՝ 1500 պօէրին հիճուս-մընա տուչար օլմուշ տըր։ Ժէնէրալ Վալթեր՝ տիւշմէնի բիւսկիբրթպիլմիշ իսէտէ, պիլախէրէ կէրի չէքիլմէկէ մէճպուր օլտուղունտան, Գանատալը պիր միֆիրէզ քեամիլէն մահվ օլմուշ տըր։

Շու հալտէ, պու մուհարէպէ տախի պիր մաղլուպիյէթ ատտ օլունապիլիր։ Ահվալը մէվճուտէ վէ հազրբա նա-զարը տրգգաթա ալընբրատ, պունուն էհէմմիյէթինի ինքեար իթմէք գապիլ տէյիլ տիր։ Տէլարէյ՝ Շեթէյն վէ Բէմբ՝ Շալգ Պիւրկէրէ լազըմ կէլէն ճէվապը վէբտիքտէն սօնրա, Ինկիլիզլերէ չիտ-տէթլի պիր հիճում թէրթիպինէ, վէ սուլհ միւզաքէրաթընա պաչանճաղը պիր սըրատա պէօյլէ պիր մուվաֆ-ֆագիյէթի գազանմաղա լիզում կէօր-տիքլերի կիսիլտէն անլաշըլըօր։ Պէէլլեր՝ սօն մուզաֆէրիյէթին քէնտի թարաֆլարընտա գալմասընը խսթեսօր-լար։ Պունունն սուլհ միւզաքէրաթը էսնասընտա հիսսը թէէսիրի կէօրիւլ-մէք թապիի տիր։

Շուրասընը տա նազարը տրգգա-թա ալմագ լազըմ կէլիր քի, Ինկիլիզ-լեր չօգտան պէրու տրգգաթա չաեան պիր մուզաֆֆէրիյէթէ նահլ օլմա-մըշլար տըր։

ԼՕՏՏ ՔԻՄՊԵՐԼԷԾ.—Պու կիւնքի թէլէկրաֆը՝ զդա վէֆաթընը եազ-մըշ օլտուղումզ լորտ Քիմպէրլէյ՝ 1826 սէնէսի յունվարընն 7ինտէ տօզմուշ իտի։ Օքսֆօրտ տաիլիթիւ-նունընտան բարլագ չէհատէթնամէ ալ-տրգգան սօնրա։ 1846 սէնէսինտէ պա-բոն Վօտրֆավզ սբֆաթը իլէ բէտէրինէ խալէֆ օլմուշ տըր։ 1852տէն 1856 սէնէսինէ գատար խարճիյէ միւս-թէշարը օլմուշ, վէ 1856տան 1858է գատար տա Բէթէրսպուրկ ֆէվգէլ-ատէ սէֆարէթինէ թաեին օլունմուշ իտի։

1892տէ կլատսթօն գապինէսինտէ միւսթէմլէքաթ նազըրը, վէ տահա սօնրա Բօզպէրի գապինէսինտէ խարի-ճիյէ նազըրը իտի։ Բօզպէրի գապի-նէսի միւտտէթինէ, վէ պնտան սօն-րա պու անէ գատար, լորտ Քիմպէրլէյ՝ լորտլար մէճլիսինտէ լիպէրալ ֆըրգա-սընընն բէյսի իտի։

ՏԱԼԻՍԻԼԻՅԵԼ

ԹԷՎԶԻՒ մուգթէզատ էմր ու ֆէր-մանը հազրէթը թաճտարիստէն պու-լունան ումումի մասլէն՝ Նիսան իպ-թիտասընտա թէվզիինէ պաչլանճագ տըր։

ԿՐԱՆ ՏԻՒԳ ՀԱԶՐԷԹԼԷԻՆԻՆ ԱՎ-ՏԷԹԻ.—Զաթը հազրէթը բատիշահ-էէ արզը թաազիմաթ իթմէք իւզրէ, Տէրսատէթէ կէմիլ օլան կրան տիւգ հազրէթլերի վէ զէվճէի մուհէրէմէլէր-ի՝ էվվէլքի կիւն Տէրսատէթտէն հա-բաքէթլերի մունասիպէթիյլէ հասպ էլ վէտա, հէյլէբ քիրամ հազարաթը վէ մախյէեթի էրքեանընա Ալմանիա սէ-ֆարէթինէ կիթմիշլեր վէ սօնրա չէհ-րիմիզին ասարը աթիգա նօգթաի նա-զարընտան զաեէթ մաարուֆ օլան Սիւ-լէյմանիյէ վէ Թահթա գալէատա Բրուսթէմ բաչա ճամիլէրինի վէ խու-սուսի տօգթօրը տա Համիտիյէ աթ-ֆալ խասթախանէսինի վէ տիչէս հազ-րէթլերինին տամ տ'օնէօրլերի տախի Խազինէի Հիւմահունը զիեարէթ վէ կէմիլերինէ ավտէթ իթմիշլեր տիր։

«Լիզամ» կէմիսի՝ Պէյիքթաչ էօ-նիւնէ աչըլարագ, Անատօլու ճիհէթին-տէն առատարա վասը օլմուշ վէ թէչ-եի իչուն կէմիտէ պուլունան միհման-տարլար հազարաթը իլէ բասիմէի վէ-տա իճրասընտան սօնրա, կէմի Բիրէա-եէ տօզրու եօլունա տէվամ իթմիշ տիր։

Կրան տիւգ հազրէթլերի վէ զէվ-ճէի միհրէբէմէլերի վէ քէրէմէլերի հազարաթը՝ Տէրսատէթտէ պուլուն-տուգլարը միւտտէթճէ հագգլարընտա իպրազ պուլրուլան իլթիֆատ վէ ա-թըֆէթը Բատիշահտէն տօլաեը, սէտ-եուն պուլունտուգլարը թէչէքքիւրաթ վէ թահմիտաթրն վէ հասը իթմիշ օլ-տուգլարը խաթըրաթը գրյմէթտարը իլէլէպտ ունուտատաճագլարընը Խաքիրան ճէնապանիէ արզընը Թուրխան վէ Ահմէտ Ալի բաշա-լար հազարաթընա բէճա վէ իլթիմաս էյլէմիշլեր տիր։ Միւշարիլէյ՝ իմա բաշա-լար հազարաթը տախի թէչեիտէն ավ-տէթլերինտէ, տօղրուճա Մապէյնը Հիւ-մաեունը ճէնապը Միւլուքանէէ ա-զիմէթ էյլէմիշլեր տիր։

ՕՍՄԱՆԼԸԼԸԴՏԱ ԱՍԱԲԻԼԻԲ.—«Նալէ Ֆրայէ Բրէսէ» կազէթասը՝ պունտան պիր իքի կիւն էվվէլ եազ-արը մուֆասսալ պիր պէնտտէ, Հիւ-քիւմէթը Սէնիյէէէ ումուրը ասքէրիյ-էէ վէ հարպիյէէնին թէրագը վէ թէ-ալիսի իչուն իսթիեար իտիլէն ֆէ-տաքեարլըգլարը տա պիրէր պիրէր սաեուպ, հագգաթէրէսթիրք նօգ-թասընտան պիր հիսսը մէմինունիյէթ ուեանտըրմըշ օլտուղունտան, պաղը բարչալարընընն նագլինի միւնասիպ կէօր-տիւք։

«Հիւքիւմէթը Սէնիյէ իլէ Եունա-նիսթան արասընտա կէչէնլէրտէ վու-գու պուլան մուհարէպէ՝ տէվլէթը Ա-լիյէէտ թէէսիսաթ վէ թէչքիլաթը ասքէրիյէէնին նէ տէրէճէ միւքէմմէլ օլտուղունը վէ աղ պիր զէման զար-ֆընտա Մէմալիքը Շահանէէնին պիր թարաֆընտան տիկէր ուճուսա քէմալը սիրաթ վէ սուհուլէթլէ եիւզ պինլեր-ճէ նէֆեր սէվգ օլունաճաղընը պիւ-թիւն էվրօբաեա կէօսթէրտի։ Հիւ-քիւմէթը Օսմանիյէէնին կէրէք ասքէր վէ կէրէք մուհիմմաթը հարպիյէ ճի-հէթիյլէ հիչ պիր նօգսանը եօգ տըր։

«Հիւքիւմէթը Սէնիյէ՝ իհթիյեաճա-թը հարպիյէեեի թէտարիք խուսուսուն-տա հէր քէսին հայրէթ վէ թագտիրի-նի մուճիպ օլաճագ թէտպիր վէ իհթի-նաթ կէօսթէրտիեօր։

«Հիւքիւմէթին իճապը հալինտէ էմ-ման սարֆ վէ խթիմալ իտիլմէք իւզ-րէ, իհթիեաթ ագէսի տէ պուլուն-տուղունտան, լազըմ օլտուղը վագըթ սէվգբյեաթի իճրասը իչուն, հիչ պիր տիւրլիւ միւշքիլաթ չէքիլմէեէճէեինէ էմմինիզ։»

—«Վիէնէր Թակպլաթ» կազէթա-սընտա տէրճ իտիլէն պիր պէնտը մախ-սուստա, Տէվվլեթը Ալիյէ իլէ Եունա-նիսթան հիւքիւմէթի արասընտա ճարի օլան միւնասէպաթընն կիւնտէն կիւնէ սամիմիյէթի քէպզ իթմէքտէ օլտուղը պէեան իտիլմիշ տիր։

ՈՒԾՇԱԳԻՏԱ պուխարը եաբաղը վէ շաեագ ֆապրիգասը ինչասը իսթիտա իտիլմիշ վէ ճէլզ օլունաճագ ալէաթ վէ էտէվաթընը կիւմրիւքտէն մուա-ֆիյէթինէ գարար վէրիլմիշ տիր։

ԵԷՆԻ ՆԻՓՈՒս ՆԸՂԱՄՆԱՄԷՍԻՆԻՆ մէվգբի իճրաեա վալընտան իթիպա-րէն, մուայէնէ օլան միւտտէթ գար-ֆընտա ճէզասզ սիճիլլ մուամէլէլերի իճրա իտիլէն մէքթում Արիսթիան Նիւ-ֆուսընն սիճիլի իճրա իտիլմէզտէն էվ-վէլ թէրաքիւմ իտէն պէտելը ասքէրի-էրինին ալընմասը թէգսրրիւր իթմիշ տիր։

ԳՈՒՄ-ԳԱԲՈՒՏԱ եիւքսէք ֆուբ-ուն վէ նշանճատա ախսպ ֆուբուն միւսթէֆիրի՝ օղուլնուն մէմէքքէթ կիտուպ քէնտիսինին եալընըզ գալմըշ օլտուղունտան պահալէ ֆուբուն իչ-էլեմէեուպ, հակըր էքմէք սաթճաղընը մագամը ահտինէ պիլտիրմիշ տիր։

ԷՄԼԱԲԸՆ ֆիրաղ վէ ինթիգալընը-տա թօքլանան վէրկիլէրի թահս

գա մէջէպի միւտիրինին նէզարէթի պէթրնտա օլարագ սէհանաթ իթմէքտէ օլան հէյէթը ֆէնիրէտ՝ Բումէլիի Շահանէշին պաղը չէրդլէրինի կէզմէք իւզրէ Սէլանիկէ կէլմիշ տիր։

ԳԱՐԱ ՀԻՍԱՐ էյալիսինտէն վէ Բում միլլէթինտէն պիր քիմսէ՝ Կիրէսօն եօլունտա գար ֆուրթունասընա թութուլարագ տոնմուշ տըր։

ՀԻԽՐԻՄԵԹԸ Սէնիյէ հիսալընա Արմենթրոնկ ֆալրիգասընտա ինչա օլունմագտա պուլունան մուհաֆզալը վէ սոն սիսթէմ գրուազօրին ամէլիյաթընա նէզարէթ իթմէք իւզրէ, պահրիյէ նէզարէթինտէն թաւին իտիլէն ինչաթ վէ մաքինա միւհէնտիսլէրինին ինկիլիթերատա իղամլարը խուսուսընա իրատէի Սէնիյէ չէրէֆ միւթէալլիգ պույրուլմուշ տըր։

Ամէրիկա վէ սերվէթը ումումիյէտ իւզրինէ թէսիրաթը մուղիրրէսի մաւլիմ օլան վէ իրատէի Սէնիյէ հիւքմը միւնէֆի իւզրինէ պիթիւն պիթիւնէ մէնն իտիլէն գումար օեունու՝ Շիրքէթը Խայրիյէէնին ագշամ բասթասընտա պէզիք չէքլինտէ օյնամագտա իմիշ։

Բէթրօ Նամ շախս Պէօյիւքտէրէտէ եահուտի Տավիտի թապանա իլէ թէչլիքէլի սուրէթտէ եարալամըշ վէ եագալանմըշ տըր։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ Ա.ՀՎԱԼԸ.—Պուլկար իսթիգրազը մէսէլէսինին հալը իչուն, Բէթէրսպուրկա կիթմիշ օլան Պուլկար բէհար նուղալդրը Մ. Տանէֆ՝ Բարիզէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմէզտէն էվվէլ տահա պէշ կիւն մէզքիւր չէհրտէ զալաճագ տըր։

— Պուլկարիսթան էմարէթի պու սըրատա մալիյէտ պուհրանլարը կէչիրմէքտէ տիր։ Հիւքիւմէթ պու պուհրանրն էօնիւնիւ ալմագ իչուն պիր իսթիգրազ ագտ իթմէք խուսուսընտա ասլա գուսուր իթմէեօր։ Մ. Տանէֆ՝ սէլէֆի Մ. Քարավէլօֆ կիպի, թա Մ. Սթամպուլօֆ զէմանընտան գալմա վէ Պուլկարիսթանընն մատտի թէրազյեաթընա ճիտտէն մահի օլան մալիյէտ պուհրանընա նիհանէթ վէրմէք իւզրէ հիչ դէր ֆէտաքեարլըղը էսիրկէմէեօր։

Էքսէրիյէտէի Զանդօվ ֆըրգասը ազասընտան իպարէթ պուլունան պու կիւնքի Տանէֆ հէյէթը նուղզարը Բարիստ պիր իսթիգրազ ագտ իտէ պիմէք իւզրէ Բուսիա հիւքիւմէթինին իլթիմասընա միւրաճաաթ իթմէքտէ տիր։

ՀԷՆ ԼԱՆՏԿՐԱՎԸ ՃԷՆԱՊԼԱՐԸ.—Հէս Լանտկրավը ճէնապլարը էվվէլքի կիւն Ալմանիա սէֆիրինի զիեարէթ իթմիշ տիր։ Եարքն Սէլամլըգ բէսմը ալիսինի թէմաշա իտէճէք, վէ ագշամ իւսթի Ալմանիա սէֆարէթհանէսինտէ չէրէֆինէ վէրիլէճէք զըճաֆէթտէ հաղը պուլունանճագ տըր։

ՄԻԻԼԱԳԱԹ.— Էվվէլքի կիւն Ֆրանսա սէֆիրի Մ. Քոնթանս ճէնապլարը՝ վէ Եունան սէֆիրի բրնս Մավրոգօրտաթօ զաթը սամի Սատարէթրէնանի վէ Խարիճիյէ նաղրը տէվլէթլու բաշա հաղրէթլերի իլէ միւլագաթ էյլէմիշլեր տիր։

ԻՐԱՆ ՍԷՖԱՐԷԹԽԱՆԷՍԻՆՏԷ ԶԻԵԱՖԷԹ.— Իրան սէֆիրի Միրզա Բըզա խան հաղրէթլերի՝ պու կիւն ֆէվգէլատէ բարլագ պիր ըզեաֆէթ վէրէճէք տիր։ Միւշարիէյ՝ օն պէշ կիւնէ գատար, Վիէննա վէ Բարիզ թարէդը իլէ Սբանիա գրալընը թէթէվվիւճի մէրասիմնէտ հազը պուլունմագ իւզրէ, Մատրիտէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէճէք տիր։

ԳԸՊՐԸՍ ԱՐՔԵՊԻՕԿՈՊՈՍԼՈՒՂԸ.—Պու հաֆթա զարֆընտա Գըպրըս արքեպիսկոպոս ինթիսապը մէսէլէսինին գաթիյէէն հալլ օլունճաղը զանն օլունուեօր։ Սթամպոլ վէ Գուսբը Շէրիֆ Բում բաթրիգլէրի հաղարաթը՝ օլ պապատ իթթիհազ իտէճէքլէրի գարար հագգընտա տիւն լաղըմ կէլէն միւզա-

քէրաթտա պուլունմուշլար տըր։ Գըպրըստան Տէրսէատեթէ վիրուա իտէն Մ. Ֆրանկուտիս վէ Մօրիտիսին պէեանաթը իւզերինէ, հէր իքի բաթրիգ՝ ինթիսապ խուսուսունտա Գըպրըս ինթիսապ հէյէթինի մուխայեր պրագմաղա գարար վէրմիշլէր տիր քի, պուսուրէթլէ խիլաֆը գանուն թէչէքքիւլ իթմիշ օլան վէ պիր քիչիսէն իպարէթ պուլունան Գըպրը» Սինոդը՝ ինթիսապթը թանզզգ վէ թէսզգ իտէմէսին։

ԱՖԻՕՆ Գարահիսար պիտաեէթ մանէքմէսի ազասընտան Գէորգ էֆ.՝ «Թէրճէմանը Հագգդաթ» կազէթասընրն իֆատէսինէ կէօրէ, սուի ավալընտան տօլաեը, թանթը մուհաքէմէեէ ալընմըշ տըր։

ՊՈՒ սէնէ Մուտանեա բիւսումաթ հասըլաթը՝ կէչէն սէնէքինտէն 590,000 ղր. ֆազլա օլմուշ տըր։

ԳԱՐԲՇԸՐԳ ՊԻՐ ԱԼԸՇ ՎԷՐԻՇ.—Կէչէն կիւն իւչ գատընը Գուեումճուչարշըսընա կիսուզպ միւպաեէաճի Սիմոն աղաեա 50 լիրալըգ պիր պիլէզիք սաթարար։ Էվվէլքի կիւն եինէ մէզքիւր գատընլար Սիմոն աղաեա կիտէրէք, ալտանմըշ օլուուգլարընտան պահուիլէ, պիլէզիեի կէրի իսթէրլէր։ Սիմոն աղա տախի ճէվապչէ, 50 լիրաեը կէրի վէրիրքէրինտէ պիլէզիեի թէսլիմէ հազըր օլտուղունը սէօյլէր։ Գատընլար տախի պիլէզիեի ալտըգտան սոնրա բարաեը վէրմէք իչուն Սիմոն աղաեը էվվէրինէ տավէթ իտէրլէր։ Սիմոն աղա պու բարանրն Ալի պէյտէն էօտիճճ աալընմըշ օլտուղունը սէօյլեեուպ, հէյման կէրի վէրիլմէսինի թալեպ իտէր իսէ տէ. գատընլար Նուրը Օսմանիյէ գարուսունտան սավուշուպ, տշարատա տուրան արապալարընա պինէրլէր։ Պու էսնատա Սիմոն աղանրն թէլեաը իւսերինէ Ալի պէյ տախի իչէ միւտախէլէ իտէր վէ արապաեը տուրտուրուպ, գատընլարա խրթապէն խանէլէրինէ գատար կիտէճէեինի սէօյլէր։ Պու սըրատա բօլիսլէր տախի եէթիշիրլէր, գատընլար իսէ, 50 լիրաեը տէրհալ սայմաղա մէճպուր օլուրլար։

ԲԱՐԻԶ ՊՕՐՍԱԸ

BOURSE DE PARIS

9 Ապրիլ 1902

ՊՈՒ ԿԻՃԷՔԻ

Ֆրանսզդ էհամը (3% Français)	100	90
Րէժի (Tab. Turcs)	317	—
Դօնսօլիտ. (R. Turque D.)	25	70
Շըմէնտրֆէր (Lots Turcs)	113	—
Պանգ. Օթթ. (Banque Ott.)	553	—
Թրանսվալ (Transvaal)	151	—

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ս. Պատրիարքը այսօր, Մուհարէմի առթիւ, կայս. Պալատ կ'երթայ՝ իր շնորհաւորութիւնները մատուցանելու յոտս Կայս Գահոյից։

— Վաղը, ուրբաթ, Խառն Ժողովը, ինչպէս նաև Ուսումն. և Տնտ. խորհուրդները հրաւիրուած են իրենց չաբաթական նիստը գումարելու։

—Ս. Պատրիարքը երէկ իր բնակարանին մէջ ընդունեցաւ։

— Ասկէ առաջ՝ ինչպէս ծանուցած էինք, Պուլկարիա այցելու հովիւ մը ղրկելու խնդիրը՝ Խառն Ժողովի որոշումով Տ. Վահրամ եպիսկ. ի յանձնուած էր քննուելու համար։ Այս անգամ Տ. Վահրամ եպիսկ. խնդրոյն վերաբերեալ ամբողջ թղթերն աչքէ անցընելով՝ առաջարկութիւն մը պատրաստած է, բանիբուն և կարող վարդապետի մը յանձնելու համար այդ փափուկ և կարեւոր պաշտօնը, որպէս զի Պուլկարիոյ և Ռումանիոյ անխնամ մնացած վիճակները կազմակերպէ, Ժողովնեն և Թաղ. Խորհուրդներ կարգէ և ընդհ. քուէարկութեամբ մնայուն եպիսկ. մը ընտրէ։

Կը լսենք թէ այս առաջարկը վաղուան Խառն Ժողովոյ նստին մէջ նկատողութեան առնելով՝ այցելու հովուին ընտրութիւնը պիտի կատարուի։

— Մայր եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդը երեք օրէ ի վեր սկսած է՝ եկեղեցիին նորոգութեան առթիւ հանգանակութիւն կատարելու համար պատրիարքական շրջաբերականները ցրուել, սկսելով նախ այն անձերէն որոնք ի հնուց Գումգարու և մերձակայ թաղերը բնակած ըլլալով այժմ փոխադրուած են այլուր։

Պատրիարքական տնօրինութեամբ Թաղ. Խորհրդոյ մէջէն երկու մասնախումբ կազմուած է, մէկը շինուածանիւթերուն հակելու և միւսը հանգանակութեան գործը անձամբ կատարելու համար այն անձերէ որոնք անպատասխանի կը թողուն պատրիարքական սոյն հրաւէրը։

Ըստ կարգադրութեան ամէն նուէր Ս. Պատրիարքին պիտի յանձնուի, և Մայր եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդէն ընկալագիր մը պիտի տրուի նուիրատուոյ՝ Ս. Պատրիարքին ստորագրութեամբ։

— Ս. Հայրապետը 10 օսմ. ոսկի ղրկեր է Պատրիարքարան, Սահակ հայրապետի մատրան նորոգութեան համար։

Պատրիարքարանը Մշոյ առաջն. տեղապահ Տ. Խորէն Ծ. վրդ. ի խոստացած տեղեկագրին կը սպասէ, Ն. Ս. Օծութեան գովելի օրինակին հետեւող նուիրատուներու հանգանակութեամբ սոյն գերեզմանատան շինութիւնը ևս ի գլուխ հանելու համար։

— Կը լսենք թէ Իզմիրի Ազգ. Հիւանդանոցի հարիւրամեայ Յոբելեանին առթիւ Ս. Պատրիարքին 100-120 ազգայիններուն նպաստի համար ուղղած հրաւէրին, շատ քիչեր պատասխանած են որով մինչև ցարդ եկած դրամները շատ չնչին գումար մը կը կազմեն։ Ինչէ՞ն է արդեօք ասկա. Իզմիրի պէս կարեւոր կեդրոնի մը մէջ ազգին պատիւ բերող բարեգործական այս կարգի հաստատութիւն մը՝ իր գոյութեան հարիւրամեայ յոբելեանը տօնէ ու անտարբեր մնալ այս պարագային հանդէպ, չենք գիտեր թէ ո՛րքան պատուաբեր կրնայ ըլլալ մայրաքաղաքիս մեր հարուստ դասակարգին։

—Կէտիկ Բաշայի Թաղ. Խորհուրդը թաղին մէջէն 16 ձեռնհաս ազգայիններէ օժանդակ մասնախումբ մը կազմած է՝ թաղին 40 աղքատիկ սեսանողներու Ս. Զատկի առթիւ մէյմէկ ձեռք հագուստ շինուելու համար։

Կը լսենք թէ յիշեալ մասնախումբը յաջողած է այս ութ տաս օրուան մէջ 40 ձեռք հագուստի պէտք եղած շինուածանիւթերը պատրաստել ու տղոց չափերն առնել տալով՝ դերձակին յանձնել, անոնց պատրաստութիւնը մինչև Զատիկ փութացնելու համար։

— Էնկիւրիի առաջնորդ Տ. Եղիշէ Ծ. վրդ. Գալֆայեան այսօր կը մեկնի իր պաշտօնատեղին։

— Երուսաղէմէն կը գրեն թէ ուխտաւորներու թիւը մինչև հիմա 700 ի հասեր է։

— Դահիրէէն Միհրան էֆ. Գալֆայեան քան օսմ. ոսկի ղրկած է Պատրիարքարան, ի նպաստ Կարնոյ երկրաշարժէն արկածեալներուն։

—«Լուսայ» հանդէսին խմբագիր Տ. Գիւտ աւագ քահանայ Աղայեանց, իր զաւկին հիւանդութիւնը դարմանելու համար Վիեննա կը գտնուի։

— Պագուի և Ռուսահայ ուրիշ քաղաքներու մէջ հոգեհանգիստներ կատարուեր են Աղէքս. Երիցեանցի յիշատակին։

— Մատրասի մէջ հրատարակուած «Աւագ Շաբաթ» անուն կրօնական գիրքէն այս տարի ալ Պատրիարքարանէն բերուելով՝ ի վաճառ հանուեր են Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյն մէջ, որոնց հասոյթին կէսը բարեգործական նպատակի պիտի յատկացուի։ Այդ գրքերը ուրիշ տարիներ Պատրիարքարանի մէջ կը ծախուէին։

— Աղեքսանդրիայէն կը գրեն թէ Տ. Յովսէփ եպիսկ. Այվազեան ապաքիներ է ըստ բաւականին և Զատիկը Աղեքսանդրիա պիտի անցընէ։

—Երուսաղէմէն կը գրեն թէ Հապէշի Մենելիք թագաւորին եղբօրորդին Լիքամաքուաս իշխանը, Երուսաղէմի Հապէշց հոգեւոր պետին և իտալական հիւպատոսարանի թարգմանին հետ այցելութիւն տուեր է Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքին։

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Զմրան սաստկաշունչ ցուրտին հետ անցուցինք ցուրտէն աւելի անողոք պատուհաս մը։

Գիւղիս մէջ տեսակ մը կոկորդի հիւանդութիւն սկսաւ որմէ կը վարակուէին մինչև 15 տարեկան մանկունք։ Ձեռք առնուած միջոցները թէեւ աղդեցիկ էին բայց հապա կրցան 3 ամսէն առաջքն առնել, հողին տակ պառկեցնելով 30ի չափ անմեղ պատանիներ։

Կէրմիրցի Տքթ. Ֆիլարիտոս էֆ. Լէվիտիս և Էֆքերէցի Տքթ. Խաչիկ էֆ. Տէվլէթեան ոգի ի բուն չանացին խապառ չնչել այս տարափոխիկ ախտը. մանաւանդ վերջինս առանց դասակարգի խարութեան ամէն տուն մտաւ, չը խորշեցաւ գարշահոտութիւններէն, անձամբ հակեց գիւղերները շատ հիւանդներուն, շատերն ալ փրկեց մահուան ճիրանէն, երախտապարտ թողլով համակ տեղացիքս։ Արդարեւ կ'արժէ հրապարակաւ յայտնել մեր շնորհակալութիւնը այն անձնուէր բժշկին որ իր պաշտօնը անթերի կատարեց։

Պ. Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Պալուիէոյ

ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՇՆՈՐՀՔ ԷՖ. ՆԱԳԳԱՃՃԵԱՆԻ

Երէկ, Դատրգիւղի Ս. Թագաւոր եկեղեցւոյն մէջ տեղի ունեցաւ յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը Շնորհք էֆ. Նագգաչճեանի, որ իր մահկանացուն կնքած էր նախընթաց օր։ Սգաւորներու հոծ և ընտրեալ բազմութիւն մը ներկայ էր հանդէսին, ուր կը նշմարուէին Լսայեան, Կիւլպենկեան, Թաշճեան, Արիկեան, Մանթիկեան, ինչպէս նաև բոլոր բարձր դասու պատկանող ծանօթ անձնաւորութիւններ։ Հանդէսին կը նախագահէր Տ. Մեսրոպ Արք. Սուքիասեան, իր շուրջն ունենալով Տ. Գէորգ եպիսկ. Երէցեան և Տ. Մկրտիչ եպիսկ. Վեհապետեան, ու վարդապետներ, քահանաներ, որոնց մէջ էր նաև Տ. Մկրեան աւագ-քահանան։ Մեռելական աղաղողութիւններէն ետք, Տ. Մկրտիչ եպիսկ. Վեհապետեան դամբանական մը խօսելով, կարճառօտ գիծերու մէջ ներկայեց հանգուցեալին կեանքը, ի վեր հանելով այն բարեմասնութիւններն ու ազնիւ յատկութիւնները՝ որոնք հանգուցեալը կը յատկանշէին։ Այն միակ և մեծագոյն դժբաղդութիւնը, որուն ենթարկուած էր ան, սա էր թէ՝ երեք տարիէ ի վեր ուղեղային հիւանդութիւն մը զինքը ուշակորոյս ըրած էր, և արգելք եղած անոր՝ շարունակելու իր սեղանաւորի գործը։ Հանգուցեալը չատ իրաւամբ բարի համբաւ մը կը թողու իր ետին։ Ան չէր դադրած իր կեանքը միշտ օգտակարապէս անցընելու՝ իր նմաններուն հանդէպ։ Իր խնամարկութեան տակ առած էր արդէն հոս իր եղբօրորդին՝ որուն հայրը կեսարիա կը գտնուի։

Դամբանականէն ետքը՝ յուղարկաւոր թափորը ճամբայ ելաւ դպիրներու առաջնորդութեամբ, և հանգուցեալին մարմինը ամփոփուեցաւ Դատրգիւղի ազգ. գերեզմանատան մէջ։ Հանգուցեալը կը թողու սգակիր այրի մը միայն և եղբայր ու եղբօրորդիներ։

ԱԶԳ. ՀԻԱՆԴԱՆՈՑ

Բարեսէր ազգային մը, որ իր անունը յայտնել չէ ուզած, ուխտած ըլլալով որ իր կառուցած մի կալուածին նախնական վարձքն Հիւանդանոցիս նուիրէ, այս անգամ ըստ իր ուխտին Հոգաբարձութեանս յանձնեց 2160 ղրշ. յիշեալ կալուածի առաջին ամսոյ վարձքը։

Զայս ծանուցանելով Հոգաբարձութիւնս կը փութայ ներկայիս իր շնորհակալութիւնն յայտնել յիշեալ բարեսէր ազգայնոյն որ իր սոյն գովելի և օրինակելի գործովն բարեհաճ է մխիթարել հազարէ աւելի թշուառներ, արժանանալով անոնց սրտագին երախտագիտութեանց։

—Հանգուցեալ Շնորհք էֆ. Նագգաչճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս։

Տէր և Տիկին Ե. Նագգաչճեան (ի կեսարիա), Տէր և Տիկին Բենիամին էֆ. Ն. Մոսթիչեան (ի Լոնտոն), Բարեսէր ոմն (ի Մոսկուա), Տէր և Տիկին Գրիգոր էֆ. Նագգաչեան, Տէր և Տիկին Արմենակ էֆ. Մ. Մանուկեան, Մհի. Նլան էֆ. Մոսթիչեան, Յարութիւն էֆ. Ե. Նագգաչճեան, Եզեկիել էֆ. Ն. Մոսթիչեան 216 ական, Եղբարք Ս. Պողոսեան 162, Տէր և Տիկին Ս. Նազարեան (ի Մարսէյլ), Տէր և Տիկին Ց. Մարգարեան 108 ական ղրուշ։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ԲԱՐԻՍ 8 Ապրիլ.—Բուս Ֆիլսուսընն՝ Ճէղպիր լիմանընտան Գատիքէ միւթէվէճճիհէն հարաքէթ էյլէտիեի պիլտիրիմիշտիր։

ԲԱՐԻՍ.—Սվէճ գրալը հաղրէթլերի՝ Պիարիչէ վասլը օլմուշտը։

ԲԱՐԻՍ.—Պէլճիգա գրալը հաղրէթլերի՝ Պրիւքսէլէ միւթէվէճճիհէն, Պարիչէն հարէքէթ էյլէմիշտիր։ Միւշարիէյ հաղրէթլերի՝ գրալիչա հաղրէթլերինին աղրճա խասթալըզը հասէպիյլէ ահէլէ կիթտիեի բիվանէթ օլունուեօր։

ԼՕՆՏՐԱ.—Բօղպէրի գապինէսինտէ խարիճիյէ նաղրը՝ Լօրտ Ռիմպրէյ վէֆաթ էյլէմիշտիր։

ՊԷՐԼԻՆ.—Ֆիլէմէնկ պաշ վէքիլի Լահէյէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ էյլէմիշտիր։

ՕԹԹԷՆԹ.—Պոէր մուրախխասլարը Մ. Վօլմարանս վէ Մ. Պրօն՝ բէիս Քրիւկէր իլէ միւլագաթ էյլէմէք իւզրէ պուրատա վասլը օլմուշլար տըր։

ԼՕՆՏՐԱ.—Եօքօհամատան իչար օլունտուղունա կէօրէ, միւոտիշ պիր ֆուրթունա զուհուր իտէրէք, պէօհիւք խասարաթը մուճիպ օլմուշ տըր։ Պունլէրճէ ինսան թէչէք վէ գըրգը միւթէճավիզ կէմի զարդ օլուուզը բիվանէթ օլունուեօր։

ՎԻԵՆՆԱ.—Ավսթրիա բարլամէնթօսը իճթիմա տէվրէսի աչրլաը իսէտ, գապինէճէ, ավալըն միւշքիլաթընա մէպնի, տէվրէի մէզքիւրէնին ուզուն սիւրմէեէճէի ումումէն զանն օլունուեօր։

ԼՕՆՏՐԱ.—Պու կիւն մէճլիսը վիւքէլա թօրլանարագ, Թրանսվալ բէիս վէքիլի Մ. Շալգ Պիւրկերին մէմուրիյէթինէ տաիր միւղաքէրաթ ճէրէեան իթմիշ իսէտ, պու պապտէ կաղմէճու չախս՝ Մարիօնը չըգարար քէնտիտէ արապաճընն եանընա օթուրտու. արապա տախի հէման եէօրիմէեէ պաշլատը։

Նինա՝ Ագսը էթրաֆընը թանրտըղընտան, Կարատանն մուխալիֆ ճիհէթինէ տօղրու կիթմէքտէ օլտուգլարընը կէօրտիւ։ Լաքին հիչ ֆիւթուր իթմէեէրէք, արապանրն իչինէ չէքիլուպ, խաեալաթլա իշթիղալա պաշլատը։ Խայը վագրթ կէչտիեի հալտէ արապա տուրմատը։ Նինա՝ սէվինճի պրրագուպ, պաշընը արապանրն գաբուսընտան տրչարբեա չըգարար վէ հիչ պիր չէյ անլամագսըզրն, էթրաֆընա ալըգ ալըգ պագընմաղա պաշլատը։ Քէնտի քէնտինէ տէր իտի քի։

— Նէրէտէեիմ, պու եօլ նէ գատար ուզագմըշ։ պիր սաաթ տահա կէչտի։ Կէնճ գըզ՝ հիսս իթտիեինի քէնտինէ իչար իտէմէեուպ, եանի նէ օլտուղունը պիլէմէեուպ, բէք միւքատէր օլտու։ Ժօրժ՝ քէնտիսինի Կարատանտա պէքլէեօր տէտիլէր իտի։ հալպուքի, թութտուգարը եօլ՝ սէօյլէտիքլէրինի թաստիգ իթմէեօրտը։ սէեահէթ չօգ սիրտիւ վէ Նինա՝ նէրէլէրտէ օլտուղունը պիլմէեօրտը։ պիր աղ սոնրա, արապա պիր բարմագլըգը գաբու էօնիւնտէ պիր աղ տուրուպ, եէնէ հարաքէթլէ, գաբուտան իչէրի կիրիպ, պիր պէօհիւք պաղչէնին եօլարընտա սէօնէրէք տուրտու վէ մէճհուլ չախս՝ էէրինտէն սրչրաեուպ, գաբուեի աչարագ, Մարիօնը տալմըշ օլտուղը թէֆէքքիւրտէն ուեանտըրտը վէ բիեաեէթլէ տէտի քի։

(Տեվամ)

ԼՈՆԴՈՆԻ ԷՖԵՌԵԱՐ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ»ՆԻՆ ԹԷՖԵՐԻԴԱՍԸ (15)

ՄԻԻՍԹԱՆԹԸԳԸՆ ԷՍԹԱԹԸ

ՄԻԻԷԼԼԻՖԻ

ԲԻԷՐ ՏԷԼԳՈՒՐ

Բ.

ԳՈՒՄԱՐԽԱՆԷ ԵԱԽՈՒՏ ՄԱԳՍԻՄ

«Մէքթուպ սուրէթի».

Օ'ղլում.

«Պիր բէտէրին ամալի՝ անճաղ քէնտի գալպինին չէհատէթիլէ միւսէլլէմ տիր։ Պէն էօլիւմիմէ գատար սէնին ֆախէ կէօրմէքլիեինի արզու իտէրիմ։ Էօմրիւմիմ օլտուգճա, պէօյլէ հարաքէթ իտէճէեիմ. պու պանա պիր վազիֆէ տիր. պունուն իչուն սէնատէն հիչ պիր կէօնա մէճմունիյէթ պէքլէմէմ։ Էօմրիւնիւն հէր տաղըգասը պանա լազըմ տըր. եագրչվազ պիր իչ եարան. պէնիմ սուրէթը հարաքէթիմէ զըտտ կիտէրէք, քէնտի իսթէեինէ չալըշտը. պէնատէն պիր չէյ տիլէտին քի, պէն՝ օ չէյէ, անճագ բէտէրլիք վազիֆէմէ ճէվապ վէրէպիլիրիմ։ Օնուտա իճրա իթտիմ։ Էվլատըմ, եալընը պէն՝ սէնին մէնֆաաթիքնա մուհաֆըզըմ. վէ սանա բէֆիգա օլաճագ գըզը քէնտիմ ինթիխապ իթմէեէ սալահիյէեթտարը՝. սէնին արզուն չալկընըզ ալեամէթի ատտ իտուպ, պունտան չարուգ վազ կէչէճէեինի անլատրմ. միւպարէա օլտուգը իլէթին սեպէպինի օրթատան գալտրրտը՝. սէնին եաչնտա օլան ատէմ՝ պագը օլմաեան պիր մուհապպէթէ գալթէլէրինի ֆէտա իթմէզտէն էվվէլ, թէճրիւպէ կէօրմէլի տիր։ Սէնի Վալանսին մահքէմէսինէ միւտտահի ումումի նասպ իթտիրիմ. պու մէքմուրիյէթ՝ սէնի տահա եիւքսէք մէվգբա չէգարաճագ տըր։ Պի հուզուր օլմագսըզը Մարսիլիաեի թէրք իսէպիլիրսին. Ագատան կէօթիւրիլէն գըզ՝ հիչ պիր թէնէլիքէեէ տուչար օլմամըշ տըր՝ պիլաքիս, եէրինի սանա խապէր վէրմէեէճէեիմ պու կէնճ գըզըն հէր տիւրլիւ իհթիյաճլարընը վէրմէեէ զարթէթ իտէճէեիմ. պունուն հագգընտա խապէր ալմաղա հիչ պիր սուրէթէ օղրաչմաեաճաղընը իւմիտ իտէրիմ. չունքի, մուվաֆֆագ օլամաեաճագսըն։ Հա՛յտէ օղլում, բէտէրինին մուհապպէթինտէն էմին օ'լ»։

«Մագսիմ Բէրնօլէն»

Ժօրժ՝ հէնուզ օգումուշ օլտուղը պու մէքթուպը էլինտէն տուշիւրուպ, գօլթուղա ուզանարագ. պիհուշ պիր հալտէ տէրեսի թէֆէքքիւրէ տալը կիթտի։ Նիհանէթ գալդը. բէտէրինին մէքթուպրնը ճէպ տէֆթէրինէ գօեարագ, օտաեի թէրք իթտի։ Եէնէ օ կիւնիւն ագշամը իտի քի, մէրգում Վալանսինէ միւթէվէճճիհէն Մարսիլիատան հարաքէթ իթտի։ Պիր սէնէ սոնրա իտի քի, Ժօրժ՝ բէտէրինին ինթիխապըլա, պիր զէնկին գըզլա թէզէվվիճ իթտի. . .։

Կիւզել Մարիօն իսէ, սէվկիւլիւսի թարաֆընտան կէօտէրիմիշ օլան ատէմի թաագրզ իթմէքտէ իտի. հէրիֆ՝ Ագատան պիր աեագ էվվէլ չըգմագ իչուն աճէլէ իտէր վէ բէք սըգը եէօրիւտիւեինտէն, կէնճ գըզ՝ տէլիլինին գօլունա սարլարագ, կիթմէքտէ զահմէթ չէքէր իտի։ Շէհր գաբուսունտան չըգարգարը կիպի, օրատա հաղը պուլունան պէօեէք պիր եօլ արապասընա մէճհուլ չախս՝ Մարիօնը չըգարար քէնտիտէ արապաճընն եանընա օթուրտու. արապա տախի հէման եէօրիմէեէ պաշլատը։

Նինա՝ Ագսը էթրաֆընը թանրտըղընտան, Կարատանն մուխալիֆ ճիհէթինէ տօղրու կիթմէքտէ օլտուգլարընը կէօրտիւ։ Լաքին հիչ ֆիւթուր իթմէեէրէք, արապանրն իչինէ չէքիլուպ, խաեալաթլա իշթիղալա պաշլատը։ Խայը վագրթ կէչտիեի հալտէ արապա տուրմատը։ Նինա՝ սէվինճի պրրագուպ, պաշընը արապանրն գաբուսընտան տրչարբեա չըգարար վէ հիչ պիր չէյ անլամագսըզրն, էթրաֆընա ալըգ ալըգ պագընմաղա պաշլատը։ Քէնտի քէնտինէ տէր իտի քի։

— Նէրէտէեիմ, պու եօլ նէ գատար ուզագմըշ։ պիր սաաթ տահա կէչտի։ Կէնճ գըզ՝ հիսս իթտիեինի քէնտինէ իչար իտէմէեուպ, եանի նէ օլտուղունը պիլէմէեուպ, բէք միւքատէր օլտու։ Ժօրժ՝ քէնտիսինի Կարատանտա պէքլէեօր տէտիլէր իտի։ հալպուքի, թութտուգարը եօլ՝ սէօյլէտիքլէրինի թաստիգ իթմէեօրտը։ սէեահէթ չօգ սիրտիւ վէ Նինա՝ նէրէլէրտէ օլտուղունը պիլմէեօրտը։ պիր աղ սոնրա, արապա պիր բարմագլըգը գաբու էօնիւնտէ պիր աղ տուրուպ, եէնէ հարաքէթլէ, գաբուտան իչէրի կիրիպ, պիր պէօհիւք պաղչէնին եօլարընտա սէօնէրէք տուրտու վէ մէճհուլ չախս՝ էէրինտէն սրչրաեուպ, գաբուեի աչարագ, Մարիօնը տալմըշ օլտուղը թէֆէքքիւրտէն ուեանտըրտը վէ բիեաեէթլէ տէտի քի։

(Տեվամ)

ԻՐԻՆՃԻ ԻԼԱՆ

Եօրկաքի Բականաքի էֆ Նին Խատիճէ խանըմ իլէ մախտումը Մէհմէտ Էմին էֆ. զիմմէթլէրինէ մահքիւմնպիհ օլան ալճաղընդն Թէվֆիկէսի իչուն, մէտեունանը մուամիլէյհիւմատան Խատիճէ խանըմընն Պէյ Օղլունտա Թագոիմ ֆիվարընտա Ֆիլրուզ Ագա մահալլէսինէ Սբրա Սէրվիլէր ճատէսինէ Էլլիպէշ Նիւմէրօ իլէ մուրագամ ֆէվզանի վէ Թահթանի օն իքի օտա վէ իւչ սուֆա վէ պիր մէրմէր թաշլրդ վէ պոտրում վէ մաթպախ վէ սահրինճ վէ եիւղ էլի զբրա մբդտարը պաղէշ վէ միւշթէմիլաթը սահիբէնի հալի սէնէվի եիւզ եիրմի լիրա իճարա մինթէհամմիլ քարկիր պիր պակ խանէտ միւթսարրբֆէ օլտուղը նրբֆ հիսսի չահիւսը՝ պուտան ադտմ մէվզբը միւզահէտէնէ գօնուլարագ. Օսմանը լիրասը եիւզ ղրուշ հիսապլյա գբրդ տէօրթ պին ղրուշտա թալիպի էօհտէսինտէ գալմբդ վէ թարիխը իլանան իթիպարէն օթուզ պիր կիւնէ կանի կէզէճէք նիսանը բումինին եիրմի եէտինճի ճիմատա էրթէսի կիւնի սաաթ օնա գատար եիւղտէ պէշ զամմ գապուլ օլունմասը վէ զիքր օլունան եէվմ վէ սաաթտա սօն գարարտատէսի պիլ իճրա գարարը գաթիսի վէրիլէրէք թալիպի էօհտէսինէ կէչուրիլմէսի մուգարէր պուլունմուշ օլտուղունտան վէ անտէն սօնրա հէր նէ զամմ վուգու պուլուր իսկ գապուլ օլունմահաճաղընտան, մէղքիւր հիսսէնէ եիւղտէ պէշ զամմբդա թալիպ օլանլարը վէ տահա զիհատէ մալիւմաթ ալմադ իսթէէնէլէրին՝ պէտէլը միւգահէտէնին էօչրիւնէ միւսավի բէյ ադէսիյէ պէրպէր, միւտէթը մէրդումէ զարիճնտա մահքէմէի թիճարէթ իճրա տարիբէսինէ միւբարաթ էյլէմէլէրի վէ եէվմ վէ վագթը մէղպուրտա, մէղքիւր խանէ բիկեահրնտա հազբը պուլունմադարը՝ տարիբէի մէղքիւքէտէն իլան օլունուր։

24 մարտ սէնէ 318

Հղց ՄՆՏՈՒԿՃԻ ՀԱՐՍՆԻՔԻ

ՄԱՔՍՈՒՏ ԳԲԼԸ ՃՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Էսկի-Զապթիյէ

Ա Պ Ա Ռ Ի Կ

Մ Ի Ա Ո Ւ Զ Է Ռ

Զ Պ Ի Տ Ի

Տ Ա Մ

Լ Պ Ա Ռ Ի Կ

Զ Պ Ի Տ Ի Տ Ա Մ

Ճամբորդներու համար 5 % զեղչ
Ամուսիններու » 10 % »
Աղջիկներու » 50 % »

ԶՈՐՍ ԱՆԳԱՄ ԿԱՐԳՈՒՈՂՆԵՐՈՒ ՀՐԻ

Գ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ՎԿԱՅԵԱԼ ԲԱՐԻՁԷ

347, Մեծ Փողոց Բերա, Պէտ Մ-ըշէէ դէմաց,

Բարիզէ նոր հասած ըլլալով հաստատած է իր դարմանատունը Բերա, ուր կը դարմանէ ամէն տեսակ ներքին հիւանդութիւններ և ակուաներ ըստ ամենավերջին գրութեան կատարելագործեալ գործիքներով։

Զրի Դարմանումի կարօտելոց համար Զորեքշաբթի օրերը առաւօտեան մինչ ցորեկ։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱՒ
«ՆՈՐ ԴՊՐՈՑ»Ի
Թ. պրակը։

Մատուցի տակ է Ժ. պրակը՝ Ժ. և վերջին պրակը լոյս տեսնելուն պէս պիտի դադրի բաժանորդագրութիւնը։

بك اوغلى كارى

BÉYRA

ԵԹԷ ԿԸ ՓԱՓԱՔՒԼԻՔ առանց վնասակար դիւթեր պա ս ու առողջարար սիկարի թուղթեր ունենալ, ծխեցէ՛ք Կ. Պիպէրեանի

ԲԵՐԱ ԵՒ ՊԷՅՕՂԼՈՒ

անուն բուն գաղղիական ընտիր սիկարի թղթերը, որոնք ուրիշներէն առաւելութիւն մ'ալ ունին, գաղղիերէն և տաճկերէն Բերայի գունաւոր քարտէսը պարունակելով։

ՓՈՐՁԵՑԷ՛Ք ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

Կեդրոնատեղին է. Կ. Պոլիս, Զիմպիւլի խան, Կարապետ էֆ. Պիպէրեանի վաճառատունը։

Մեծաքանակ գնող յանախորդաց և յանձնակատարներուն ԳՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ՁԵՂՔ։

Ուրիշ զանազան սիկարի թղթեր ալ կը գտնուին վաճառատունս։

Կեդրոնական գրասենեակ։

ՁԱՏԻԿ ՁԱՏԻԿ

ՃԻՎԱՆ ՏԱՎՈՒՏԵԱՆ մեծ շաքարավաճառանոցը որ 1881էն ի վեր ծանօթ է հասարակութեան իրր առաջնակարգ ՄԱԲՈՒՐ և ԲԱՂՑՐԱՀԱՄ ՇԱՔԱՐԵՂԷՆՆԵՐ պատրաստող, այս անգամ կուգայ զեկուցանել իր պատուական յանախորդներուն թէ, հոն, սովորաբար գտնուած թարմ անուշեղէններէն, Եւրոպական համեղ ըմպելիներէն, հարսնիքի կամ տօնոյթներու համար պատրաստուած «ֆօնտա»էն, «բրթի ֆուռ»», «ֆուռէ», «ֆուռ կլասէ», և այլ շաքարեղէններէն, ու «բաթիսբրի»ի վերաբերեալ ճոխ մթերքէն զատ, այս անգամ Ձատկի առիթով, կարագ իւղէ համեղ և քաղցրահոտ և ամէն տեսակէ ԶԷՕՐԷՔՆԵՐ

ԶԷՕՐԷՔՆԵՐ

ԶԷՕՐԷՔՆԵՐ յատկապէս պատրաստած է, է՛ն դժուարահաճներն անգամ գոհացնելու յատկութիւններով օժտուած։

Ուստի եթէ կ'ուզէք ՁԱՏԻԿԻ առիթով ունենալ ընտիր

ԶԷՕՐԷՔՆԵՐ,

ՇԱՔԱՐԵՂԷՆՆԵՐ

ԸՄՊԵԼԻՆԵՐ, դիմեցէ՛ք

Ճ. ՏԱՎՈՒՏԵԱՆ

ՄԵՄ ՇԱՔԱՐԱՆՈՑԸ

Գումգապու, Սթամբոլի մօտ, թիւ 27, և Պալի-Փաշայի զառիվայրին վրայ գտնուող թիւ 50 խանութները։

ԴԻՄԵՑԷ՛Ք ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՔ

Տէր և Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՑՍԷՐԵԱՆ

ՈՒԷՍՏԸՐՆ

1851 TORONTO WESTERN LONDON

ԲԱՐԵԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՍՑԵԼԱ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆԴՐԱՏԱ

1851ՏԷ ԹԷՍՍԻՍ ՕՂՈՒՆՄԸՇ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՃԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թագմին օլունան գիյանլարըն մէճմուի	ֆնկ. լիրա 6,000,000
Մէվճուտ ագչէ վէ հասըլաթը սէնէվիյէ	» » 1,250,000
Քեամիլէն թէէտիյէ օլունմուշ սէրմայէ	» » 410,000

Թուրքիա չիւպէսինին միւտիրի ումումիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Իսթանպօլ, Պահէճ Գաբու, Անանիատի Խան, Ն՝ 20, 21, 22։

Թաշրալարտա իշկիւզար վէ միւթէպէր աճէնթէլէր արանըլմագտա տըր
ԻՍԹԱՐ — Շէէրիմիզին էն մասրուֆ Ֆրանսըզ վէ Ալման գումբանիալարըն սէրմայէսի հասըլաթընա նիսպէթէն 100 % օլտուղը հալէ Ուէսթըրընքի 125 % տիր։ Իշթէ պու հագիգաթ Ուէսթըրն բագիպլէրինէ թէգէվվիւգ իթիբարմէյէ էն պէօյիւք թէէմինաթ տըր։

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ

ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ, ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ԻՆ

Ի ՊՈԼԻՍ

Թանգարան

Սրուեստապրատական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ և եւրոպացի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենա-լաւ հոտեղէններ ինչպէս նաև թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ

Տեսակի ա ուութեան մասին՝ եւրոպական՝ ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու գերազանց ժամանակութիւնը։ Փափաք ունեցողներ քաթալոգը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընող ուղղները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրօստոպաք և Կ. Ինճիճեան Որդիք վաճառատուններ, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի ստորեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով։

ԲԱՐԻՁ. — ՊՊ. Լաքառիէռ Որդի և Ընկ. 28, Ռիւ Շաթօտէն։
ՊՈՄՊԱՑ. — ՊՊ. Ապքար և Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ. — Պ. Մ. Գալիֆեան.
ԳԱՀԻՐԷ. — Պ. Հ. Ռոզանթալ.
ՌՈՒՍՃՈՒԿ. — Պ. Պ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ. — Պ. Կէռան Արտիթի.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ. — Պ. Պ. Վ. Ս. Մեծատուրեան։
ԻԶՄԻՐ. — Պ. Յակոբ Մոմճեան։
ՌՈՏՈՍԹՕ. — Պ. Յակոբ Բսօվատալ։
ԶՄԻՒՐՆԻԱ. — Պ. Հայրիկ Վառնիկ.
ՍԷԼԱՆԻԿ. — Պ. Տիրօ Թէրնանտէզ.
ԻՒՍԿԻՒԴԱՐ. — Պ. Մ. Քափուանօ.
ՊԷՅՐՈՒԹ. — Պ. Ֆրանքէլ Շիֆֆնէր.
ՍԱՄՍՈՆ. — Պ. Պ. Պէարսեան եղբարք։
ՏՐԱԳԻԶՕՆ. — Պ. Արիս Կ. Ինճիճեան. 24—21

ԱՌՔԵՐՈՆ

ՆԱՄԱԿԱՆԻ

ՊԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Նոր տարւոյ և անուան տօնի նամակներ.
Ուղերձք.
Ցաւակցականք, յանձնարարականք.
Գործի նամակներ.
Կտակներ, Աղերսագրեր, Վկայագրեր, Ընտանեկան նամակներ.

Տոմակներ
Դրագիտաց Նամակներ։

ԵՕՐԻՆԵՑ

ՍԻՄՈՆ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Մոյն գործը՝ որուն առաջին տպագրութիւնը չատոնց սպառած՝ փափաքելի եղած էր կրկին տպագրել, կը պարունակէ մօտ 200 նամակներու օրինակներ, սահուն աշխարհաբարով մը գրուած. լոյս տեսած է Սարբեան մաքուր տպագրութեամբ և ազնիւ թղթի վրայ։

Կեդրոնատեղի վաճառման՝ Կ. Պոլիս, Հաճօրուլօ խան, թիւ 24։ Կը գտնուի նաեւ բոլոր հայ գրավաճառաց քով։

ԳԻՆ 7 ԴԱՀԵԿԱՆ

ՃԷՅԼԱՆ

ՀԱԶԸՐ ԷԼՄԻՍԷ ԻԶՈՒՆ ՊԷՕՅԻՒՔ ՄԱՂԱԶԱ

ԶԱՐԻՖ, ՈՒՃՈՒԶ ՎԷ ՏԱԵԱՆԸԳԼԸ Սուլթան Համամնտա եէնի աչբլան մէյտանա նազբը, Բիւնթ խանընքն խարիճնտէ, Ն. 2։

ՃԷՅԼԱՆ մաղազասընտա զարիֆ, տաեանըգլը, ալէա վէ հէր մէվսիմին մտատսընա վէ հիւանը թապիաթա մուվաֆբզ վէ հէր սին՝ վէ վիճուտ ուչկուն երքէկ վէ գաանն վէ չօճուգ էլպիսէլերի մէվճուտ պուլունուր։

ՃԷՅԼԱՆ մաղազասընքն միւէոսիսի Ռուբէն Մաղաքան՝ պիր չօգ սէնէլիք թէճրիպէլէրինտէն, միւշթէրիէրինեն տասի իսթիֆատ իթմէսինի արզու իսէրէք, հէր պիր լիպաս իչուն օլ տէրէճէ ուճուզ վէ գապիլը իչթիրա ֆիսթլար թագտիր իթմիչ տիր քի, եէրլի վէ էճնէպի հիչ պիր մաղազա քէնտիսի իլէ բէգապէթ էտէմէղ։

Միւհթէրէմ միւշթերիլէր՝ պիր թէչրիֆլէրիյլէ մէղքիւր հագբզաթը թատիգ պուճուրաճագլար տըր։

Էմր պույրուլտուղը հալտէ, էօչէիւ իւզերինէ զաեէթ եագբշբզը էլպիսէլէր տասի իմզ օլունուր։

ԲԱԶԱՐԼԸԳ ԵՕԳ ՏԸՐ։

ՆԻՒՄԷՐՕՍԸ 2 ՂՐՇ. ՏԸՐ

ԲԱԶԱՐ կիւնէրի գափ ԱԶԸԴ տըր։

ՍԻՆԿԷՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ

ՍԻՆԿԷՐԻ ընկերութիւնը իր հռչակաւոր մեքենաներէն մինչեւ յարդ 18 միլիոն մեքենայ ծախած է։

ՍԻՆԿԷՐԻ ընկերութիւնը զանազան արուեստահանդէսներու մէջ 400է աւելի չքագրամ և պատուոյ մրցանակ առած է։

Այն անհուն յաջողութիւնը զորս և ոչ մէկ ուրիշ ընկերութիւն կարողացած է ձեռք բերել, ՍԻՆԿԷՐ մեքենայից գերազանցութեան արդիւնքն է։

Կեղծերէն զգուշացէք. Սինկէրի ճշմարիտ մեքենաները կը կրեն իրենց վրայ դիմաց զետեղուած յատկանիշը և կը ծախուին միմիայն ի վաճառատանց

THE SINGER MANF. CO. TRADE MARK

Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԷՐԻ

ՀԱՅՈԱՑԹԻՒ ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ, ՑՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԱՐՔԱՅԻՆ, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԻՇԽԱՆԻՆ, ԵՐԷՎ.

Արեւելքի համար ընդհանուր վարչութիւն, Բերա, Գումպարաճի փողոցին անկիւնը գտնուած չէնքը։

Վաճառատունք ի Պոլիս՝ Բերա, Մեծ փողոց, Կալաթա Սերայի Լիսէին դիմաց։ Զալաթիա՝ Գարտքէոյ թրամվէյի կայարանին դիմաց։ Պոլիս՝ Սուլթան Համամ և Սուլթան Պայազիտ։ Մասնաճիւղք՝ գաւառաց բոլոր քաղաքներուն մէջ։

Ա՛ԹԻՆԹՕՆ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՃԸ ՎԷ ԷՕՄՐ ԻԶՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ

1828 Վէ 1829ՏԱ ԹԷՍՍԻՍ ԻՏԻԼՄԻՇ

Բարիսէ Բլաս՝Վանտոմտա, 9 Նոմէրօլու տարէի խուսուսի։

ՀԱՐԻՒՐ ՇԻՐԳԷՔԻՐ

Սէրմաեէ վէ իսթիհսաթ 107,000,000 ֆր.
Սէնէնին մագպուղաթը 21,000,000 »
Իօտէնէն զիեան 252,000.000 »
Սիկուրթայը խանէլէրին զբլմէթի 19,000,000 »

ԷՕՄՐ ՇԻՐԳԷՔԻՐ

Սէրմաեէ վէ իսթիհսաթ 153,000,000 ֆր.
1900 մագպուղաթը 17,000,020 »
Իօտէնէն զիեան 120,000,000 »
Սիկուրթայը էօմիր 260,000,000 »

1828 L'UNION DE PARIS

ՊՈՒՐ ՇԻՐԳԷՔԻՐ զաեէթ միւսաիտ չէրահի իլէ թիւրքիատա սիկուրթա գայտ իտէր

ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸ տասի միւթէէլիֆ սուրէթտէ վէ խուսուսի էնվէն։

ֆիեաթլա էօմիր սիկուրթա իտէր։

ՇԻՐԳԷՔԻՆ ՊԱՆԳԱՍԸ «Պանդ Օթթոման» օլուպ, Սթանպոլ Յ.ժանսը տասի Կալաթատա «Պանդ Օթթոման» գաղղսընտա տըր։

ՊԱԼԳԱՆ

ՍՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ

ԵՐՄԱՆՅԷ, ԻՀԼԹԻՅԱԹ, ԹԷՄԻՆԱԹ ՅԻ. 7500000

1899տա մէրի իւլ իթբա էօմիր սիկուրթասը պէտէլի ֆրգ.	19,534,276
» » եանկըն » » »	460,267,203
» » բրիմի » »	1,433,965

Էօյի-ը Խ-ղբրնէ վէ չօճուգլար իչիւն միւթէտիլ չէրահի իլէ սիկուրթա ագտաէր

Եանկըն էոլը հէր նէվի սլինա վէ էշտա իւզերինէ սիկուրթա ագտ իտէր։

Նոթիպոն էոլտրբը՝ էոլը մալ, էվրադը նագաթյէ վէ վարօր սիկուրթաարը գապուլ իտէր։

Հիսսէտարանա՝ 1896տա 18½ %, 1897էէ 18 %, 1898էէ 18 %, 1899տա 16 % թէմէթթիւ թէվզի իթմէշ տիր։

Շիրքէթին Պանքէրլէրի — (Տէրսաատէթաէ Լիօնտա, Լիօնտարատա, Սօֆիատա) — Դրէսի Լիօնէ, Անկլօ Աւսթրիական Պանգ, Պանգ Նատիոնալ Պիլկար։

Թաշրալար իշիւն միւատիտ վէ միւթէպէր քէֆիալէթի աճէնթէլէր արանըլբյոր — Թիւրքիա իշիւն ումումի միւֆէթթիշ՝ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Գալաթա Մէրթէպանի սօգագ, Ճէտիտ խան
Թիւրքիա իշիւն ումումի միւֆէթթիշ — Ա. ԿԻՐԵՂԵԱՆ

)(157)(

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՋԹԵԱՐ»Ի

ՔԱՍԻՄ

ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

ԶԼԽՈ ՏՈՀՄԱՑԻՆ ԿԵԱՆԳԷ

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

Դ.

—Ի՞նչ իւղոտ պատառ պիտի ըլլայ, միթէ պարզ հագուստ մը չա՞տ կը տեսնէք, պատասխանեց Օննիկ կոտրած արտով։

—Չէ՛, կը բաղդաբե՛մ, տա ի՞նչ ցուրտ ընդունելութիւն է, ինչ կ'ըլլայ ըլլայ այս գիշեր քեզի եւ, եաղմա չկայ, առնանկ մինակ չեմ կերցներ, պնդեց Սբուակեանին տղան։

—Ի՞նչ կայ որ մինակս ուտեմ, արտաքոյ կարգի բա՞ն մը կը նշմարէք վրաս միթէ։

—Անանկ արտաքոյ կարգիով, փալանով չես կրնար աղատիլ ձեռքէս, մնա՛ չէռ։

—Միշտ ձեր տրամադրութեան տակ եմ, պատասխանեց Օննիկ, ուշի ուշով զննելով Սրուակեանի տղուն հիւծած, մաշած, դեղձումէ կմախքացած դէմքը որ ճշգրիտ հայելին կը պատկերացնէր իր երբեմնի չուայտ կեանքին։

—Անանկ խուսափողական պատասխանները գիտես որ չեմ կլեր. բայց ի՞նչ եղած ես. սգաւորի, ապաչխարողի կերպարանք մ'ունես. Բաւլինան չե՞ս հարցներ։

—Ա՛խ, Արտաշէս, հառաչեց, Բաւլինան, Վերժինին, Մարկարիտան հարցընելո՛վ, հարցնելո՛վ, անոնց հետապընդելով այս վիճակին հասանք, ե՛ս ալ դո՛ւն ալ։

—Համմէ՞. է՛ ափէրիմ հայր սուրբ. ուրի՞շ. բերանդ սիրեմ՝ ընտո՞ր ալ կը վայէ կոր բարոյախօսութիւնը բերնիդ, հեղ մ'ալ խօսէ տեսնա՛մ. ա՞ս ալ մարդ խաբելուն նոր ձեւն է։

—Ո՛չ նոր ձեւ է, ո՛չ ալ հին ձեւ. ճշմարիտ կ'ըսեմ որ Արտաշէ՛ս, չատ ատնել ճամբու հետեւեր ենք, ե՛ս ալ, դո՛ւն ալ։ Ուրիշնե՛ր՝ մեզի հասակակիցներ, նուազ արժէք ունեցողներ իրենց դիրք, ապագայ պատրաստելու հետամուտ եղեր ու յաջողեր են. մինչդեռ դուն հօրդ դիպած հարստութիւնը սպառելով, ես ալ, աւա՜ղ, աններելի միջոցներով խորտակեցինք մեր ամբողջ ապագան։

—Ծո կատա՞կ կ'ընես կոր թէ՝ լրջութեամբ կը խօսիս կոր այս բաները։

—Ինչո՞ւ կատակ ըլլայ. այնչափ բացորոշ ճշմարտութիւն է որ, առաջին ակնարկով իսկ աչքի կը զարնէ. հօրդ մեռած օրուան հարստութիւնդ ու այսօրուան խեղճութիւնդ բաղդատութեան դնելով ամէն բան կը հասկնաս։

Երազի մէջ կը կարծէր ինքզինք Արտաշէս. Օննիկը ո՞վ, այս հայրական խրատները առողը ո՞վ, բնաւ հաւատալը չէր գար որ այն հանրահռչակ առնառակը փոխուած ըլլար այս աստիճան և կը կարծէր որ այս ալ խեղկատակութեան մէկ տեսակն էր, որմէ անմիջապէս ետք պիտի սկսէր փաստաբանը իր սովորական անհոգ, լպիրշ խօսակցութիւններուն։

—Ատոնք հասկցանք, ըսաւ. դուն սա ըսէ որ, ուրկէ՞ ձեռք անցուցիր այս ստակները. անպատճառ գողնե՞ղ մը նեստած ես աս օրերը, անխելք խաղամոլ մը, բան մը ձեռք անցուցած ըլլալու ես. եթէ ատանկ բան մը կայ՝ բաժինս կ'ուզեմ, չէ նէ ինքզինքս կը հանեմ գիտցած ըլլաս։

—Անանկ բան չկայ Արտաշէս, պատասխանեց Օննիկ, պահելով իր լրջութիւնը. Տագրեան վաճառատան մէջ պաշտօնի անցայ։

—Հա՛, սանկ ըսէ, անո՛ր համար ասանկ դարձի եկած մեղաւորի ձեւերով կեղծաւոր կեղծաւոր կը խօսիս կոր. է՛, ինչ կ'ընէ կոր չօրպաճիիդ աղջիկը տեսնենք. աչքերը սիրեմ, բայց ի՞նչ աղջիկ։

—Արդարեւ գեղեցիկ աղջիկ. հառաչեց Օննիկ, բայց աւա՜ղ որ եղունգին ծայրն անգամ պիտի չկրնաս տեսնել, մինչդեռ եթէ խելք ունենայիր հօրդ ձգած հարստութիւնը պահելու, զայն կառավարելու, կարելի է իրենք՝ Տագրեանները աղաչէին քեզ իրենց փեսայ առնելու։

—Հիմա՛ ալ կրնամ առնել, մի հոգար. բայց ես չեմ ուզեր կնկան մը հետ կապուիլ մինչեւ կեանքիս վերջին օրը։

—Ատանկ յոյսերը վերցուր արտէդ. մեր արժանիքը այն աղտոտ, կեղտոտ, շլխտի կիներն են։

Արտաշէս իր դիւրաբորբոք բնաւորութեամբ զգածուելով այս թեթեւ նախատինքէն.

—Է՛, դուն ամէն բան պիտի խօսցնել տաս ինձ, ըսաւ, տասը անգամ է լուր կը ղրկեն մեր տէրտէրին հետ, ես չեմ երթար աղջիկտեսի։

—Զեր տէրտէ՛րը, ըսաւ Օննիկ արհամարհոտ քմծիծաղով մը, ան չէ՞ որ տեսայ ձեր վաճառատան մէջ... խելք բե՛ր Արտաշէս, խելք բե՛ր գլուխդ, անիկայ պարզապէս քեզ կողոպտելու համար կը յերիւրէր այդ սուտերը... բայց ժամանակ ունիս դեռ, Արտաշէ՛ս, մտիկ ըրէ Օննիկին խրատներուն, դուն քեզ ամփոփելով, գործերդ կարգադրելով, կրնաս կոկիկ վաճառական մը ըլլալ դեռ, ես գիտեմ վիճակդ, բոլորովին անդունդին խորը չես ինկած, հայրդ այնչափ հարստութիւն ձգած էր որ, ուտելով, խմելով, շռայլելով իսկ չսպառեցաւ այս մէկ քանի տարուան մէջ։

Երկու նախկին ընկերներ այսպէս խօսակցելով կը շարունակէին իրենց ճամբան, Արտաշէս մինչեւ հիմա կատակ կը կարծէր դեռ Օննիկին ձեւերը և կ'սպասէր որ ամէնէն ետք յայտնուէր բուն մարդը. բայց փաստաբանը փոխանակ թուլնալու, հետզհետէ կը զօրացնէր իր բարոյականի դասերն ու երկարատեւ մտերմութեանը կոթնելով կը պնդէր Սրուակեան որդիին որ բոլորովին չխորտակուած՝ վերջ տայ այլեւս զեղխութեան ու աղտի իրեն սպասող ապագայ թշուառութիւններէն։

—Զեր տէրտէ՛ր, ըսաւ Օննիկ արհամարհոտ քմծիծաղով մը, ան չէ՞ որ տեսայ ձեր վաճառատան մէջ... խելք բե՛ր Արտաշէս, խելք բե՛ր գլուխդ, անիկայ պարզապէս քեզ կողոպտելու համար կը յերիւրէր այդ սուտերը... բայց ժամանակ ունիս դեռ, Արտաշէ՛ս, մտիկ ըրէ Օննիկին խրատներուն, դուն քեզ ամփոփելով, գործերդ կարգադրելով, կրնաս կոկիկ վաճառական մը ըլլալ դեռ, ես գիտեմ վիճակդ, բոլորովին անդունդին խորը չես ինկած, հայրդ այնչափ հարստութիւն ձգած էր որ, ուտելով, խմելով, շռայլելով իսկ չսպառեցաւ այս մէկ քանի տարուան մէջ։

Երկու նախկին ընկերներ այսպէս խօսակցելով կը շարունակէին իրենց ճամբան, Արտաշէս մինչեւ հիմա կատակ կը կարծէր դեռ Օննիկին ձեւերը և կ'սպասէր որ ամէնէն ետք յայտնուէր բուն մարդը. բայց փաստաբանը փոխանակ թուլնալու, հետզհետէ կը զօրացնէր իր բարոյական դասերն ու երկարատեւ մտերմութեանը կոթնելով կը պնդէր Սրուակեան որդիին որ բոլորովին չխորտակուած՝ վերջ տայ այլեւս զեղխութեան ու աղտի իրեն սպասող ապագայ թշուառութիւններէն։

Մնաց որ Արտաշէս ալ նախանձելի կացութեան մէջ չէր գտնուեր, վաճառատան թափթփուք ապրանքները կէս գինով քիչիկ քիչիկ ծախուելով իսկ չէին սպառած թէեւ, սակայն ո՛չ դրամագլուխ մնացած էր ո՛չ ալ հրապարակին վրայ վարկ. բաւական թուով պահանջատէրեր ալ չարունակ կը նեղէին զինք, իրենց դրամները պահանջելով։ Մինակ սորին պարագայէ մը կ'օգտուէր Արտաշէս. հրապարակին վրայ վխտացող ինքնակոչ յանձնակատարներ, եւրոպական տուներու ներկայացուցիչներ, որոնց ո՛չ ազգութիւնը յայտնի էր ո՛չ ալ ինքնութիւնը, օգուտ քաղելով Սրուակեանի երբեմնի փայլուն անունէն, Արտաշէսի հետ միացած՝ անոր անունով ապրանք բերել կուտային գործատուններէն ու յետոյ հազար ու մէկ խաբեպատիր ձեւերով խաբելով պահանջատէրերը, ապրանքին մնացորդը կը կիսէին Արտաշէսի հետ։ Այս կարգի խաբեպատիր արարքներ մէկ կամ երկու, երեք անգամ միայն կրնային շարունակուիլ ընականաբար, անկէ ետք, գուցէ ընդհ. դատախազն ալ միջամտէր գործին։

(Շարունակելի)